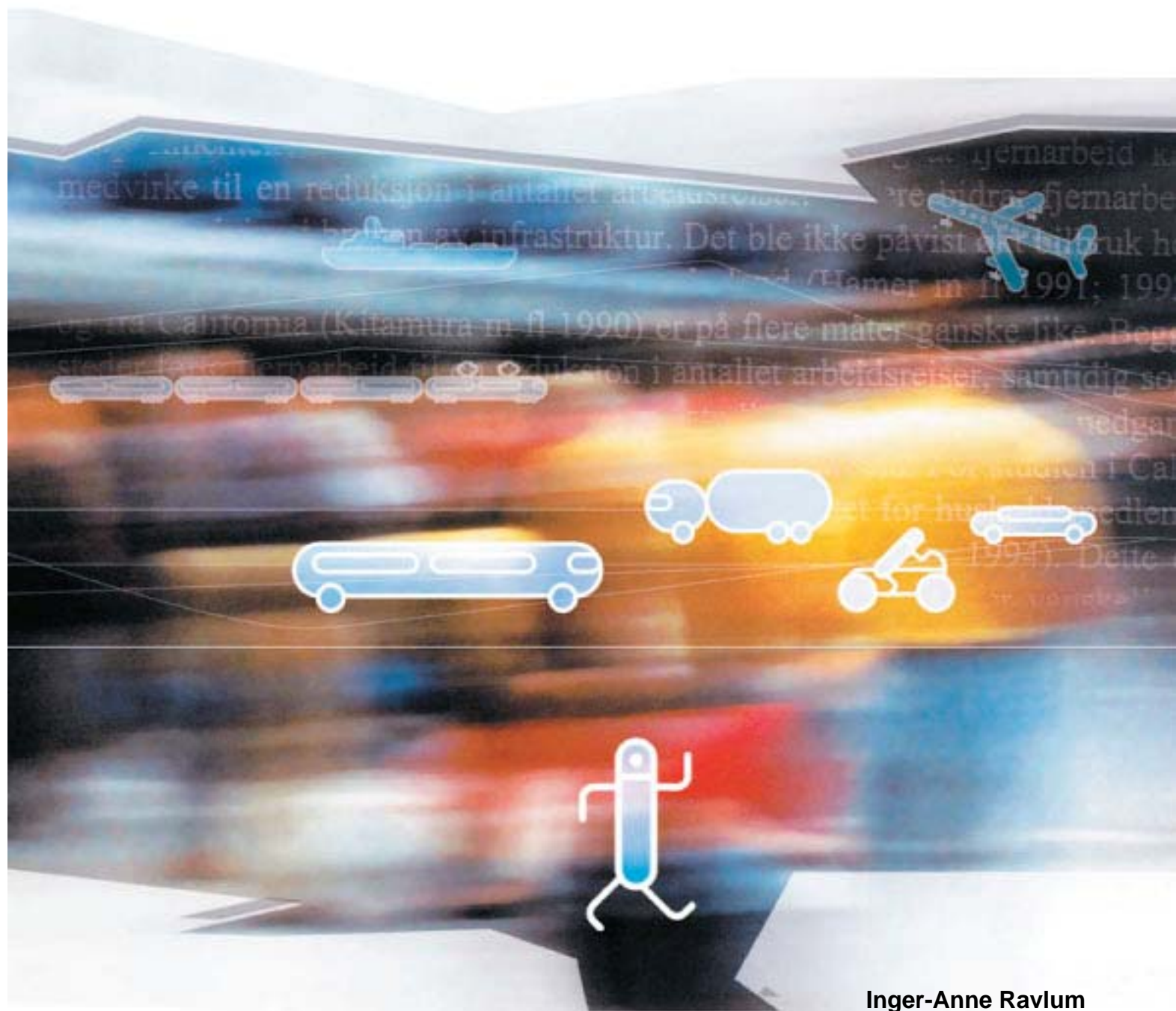

Setter vår lit til Storebror ... og alle småbrødre med?

Befolkningens holdning til og kunnskap om personvern

Setter vår lit til Storebror ... og alle småbrødre med?

Befolkningens holdning til og kunnskap om personvern

Inger-Anne Ravlum

Transportøkonomisk institutt (TØI) har opphavsrett til hele rapporten og dens enkelte deler. Innholdet kan brukes som underlagsmateriale. Når rapporten siteres eller omtales, skal TØI oppgis som kilde med navn og rapportnummer. Rapporten kan ikke endres. Ved eventuell annen bruk må forhåndssamtykke fra TØI innhentes. For øvrig gjelder [åndsverklovens](#) bestemmelser.

ISSN 0802-0175

ISBN 82-480-0540-2 Papirversjon

ISBN 82-480-0541-0 Elektronisk versjon

Oslo, september 2005

Tittel: Setter vår lit til Storebror ... og alle småbrødre med?

Forfatter(e): Inger-Anne Ravlum

TØI rapport 789/2005

Oslo, 2005-09

60 sider

ISBN 82-480-0540-2 Papirversjon

ISBN 82-480-0541-0 Elektronisk versjon

ISSN 0802-0175

Finansieringskilde:

Moderniseringsdepartementet

Prosjekt: 3066 Personvern

Prosjektleder: Inger-Anne Ravlum

Kvalitetsansvarlig: Marika Kolbenstvedt

Emneord:

Personvern; Holdning; Kunnskap; Tillit; Internett; Kameraovervåking; Personopplysninger

Sammendrag:

Rapporten presenterer resultater fra en undersøkelse om befolkningens holdning til og kunnskap om personvern. Befolkningen har stor tillit til at personvernet blir ivaretatt på en god måte. De er ikke særlig bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt. En stor andel reflekterer ikke over at det blir samlet inn opplysninger om dem, eller de bryr seg ikke om det. Dette gjelder også de som sier at de ikke stoler på at personvernet er så godt ivaretatt at man trygt kan gi fra seg personopplysninger. Mange av oss gir fra oss opplysninger vi egentlig ikke ønsker å gi. Dette gir grunn til å sette spørsmålsteget ved forutsetningen om at folk i stor grad skal ivareta sitt eget personvern.

Title: Pinning our faith on Big Brother ... together with all the little brothers?

Author(s): Inger-Anne Ravlum

TØI report 789/2005

Oslo: 2005-09

60 pages

ISBN 82-480-0540-2 Paper version

ISBN 82-480-0541-0 Electronic version

ISSN 0802-0175

Financed by:

The Ministry of Modernisation

Project: 3066 Protection of personal privacy

Project manager: Inger-Anne Ravlum

Quality manager: Marika Kolbenstvedt

Key words:

Protection of personal privacy; Knowledge; Trust; Internett; Camera surveillance; Personal data

Summary:

The report presents the results of a representative survey on the population's attitude towards and knowledge of the protection of personal privacy. The population has strong trust that privacy is protected in a good way, and it is not particularly worried that personal data can be misused. A large part does not reflect at all over the fact that personal data on them is collected or they do not bother themselves with that. This also applies to those who say that they do not trust that personal privacy is so well protected that one can safely disclose personal data. Many of us disclose data that we actually do not wish to disclose. This gives reason to ask how well we guard our own personal privacy.

Language of report: Norwegian

Rapporten kan bestilles fra:
Transportøkonomisk institutt, biblioteket,
Postboks 6110 Etterstad, 0602 Oslo
Telefon 22 57 38 00 - Telefax 22 57 02 90
Pris kr 250

The report can be ordered from:
Institute of Transport Economics, the library,
PO Box 6110 Etterstad, N-0602 Oslo, Norway
Telephone +47 22 57 38 00 Telefax +47 22 57 02 90
Price € 30

Copyright © Transportøkonomisk institutt, 2005

Denne publikasjonen er vernet i henhold til Åndsverkloven av 1961
Ved gjengivelse av materiale fra publikasjonen, må fullstendig kilde oppgis

Forord

Denne undersøkelsen om befolkningens holdning til og kunnskap om personvern er gjennomført på oppdrag av Moderniseringsdepartementet og Datatilsynet. Departementet satte ned ei styrings- og referansegruppe med eksterne og interne representanter, som har hatt ansvaret for avgrensning av problemstillingene og for den endelige utvelgelsen av hvilke spørsmål som skulle stilles respondentene.

TNS Gallup har gjennomført datainnsamlingen blant et representativt utvalg på 1000 personer. Transportøkonomisk institutt har hatt ansvaret for det faglige innholdet i undersøkelsen og for analysen av resultatene. Roar Hind har vært prosjektleder ved TNS Gallup. Inger-Anne Ravlum har vært prosjektleder ved Transportøkonomisk institutt. Hun har hatt hovedansvaret for prosjektet og har skrevet denne rapporten. Avdelingsleder Marika Kolbenstvedt ved Transportøkonomisk institutt har kvalitetssikret rapporten, og avdelingssekretær Trude Rømming har tatt hånd om den endelige utformingen

Oslo, september 2005
Transportøkonomisk institutt

Sønneve Ølnes
fungerende instituttssjef

Jan Vidar Haukeland
avdelingsleder

Innhold

Sammendrag

Summary

1 Innledning	1
2 Tillit til og bekymring for behandling av personopplysninger	3
2.1 Innledning og hovedkonklusjoner	3
2.2 Tillit til ulike virksomheters behandling av personopplysninger	3
2.3 Bekymring for at opplysninger kan bli misbrukt.....	5
3 Kunnskap om personvern og bruk av rettigheter	8
3.1 Innledning og hovedkonklusjoner	8
3.2 Kjennskap til sporing av mobiltelefon.....	9
3.3 Kjennskap til ulike rettigheter og plikter	9
3.4 Bedt om innsyn, retting, sletting og reservasjon.....	9
3.5 Kjennskap til Datatilsynet.....	11
4 Beskytting av personopplysninger	12
4.1 Innledning og hovedkonklusjoner	12
4.2 Beskytte personopplysninger	13
4.3 Holdning til beskyttelse av personvernet.....	14
4.4 Sammenheng mellom tiltro til at personvernet ivaretas og andre holdninger	15
4.5 Gitt opplysninger i bytte mot gode tilbud eller gratis vareprøve?	17
4.6 Personverninteresser opp mot andre hensyn.....	18
4.7 Sammenheng mellom ivaretaking av personverninteresser og andre holdninger	19
5 Kameraovervåking	21
5.1 Innledning og hovedkonklusjoner	21
5.2 Holdning til kameraovervåking	21
5.3 Sammenheng mellom trygghetsfølelse og holdning til ulike utsagn om kameraovervåking.....	22
5.4 Holdning til kameraovervåking på angitte steder	23
5.5 Sammenheng mellom holdning til økt kameraovervåking og kamera på angitte steder	24
6 Bruk av Internett	26
6.1 Innledning og hovedkonklusjoner	26
6.2 Å gi personopplysninger over Internett	27
6.3 Å gi opplysninger man ikke ønsker å gi fra seg	28
6.4 Å handle over Internett	29
6.5 Andres innsyn i elektronisk post og Internettbruk.....	30

7 Kjennskap til sikkerhetstiltak og elektronisk signatur	32
7.1 Innledning og hovedkonklusjoner	32
7.2 Kjennskap til hengelåsen	32
7.3 Kjennskap til elektronisk signatur	32
7.4 Gjenbruk av PIN-koder	33
8 Konklusjoner	34

Tabellvedlegg

Sammendrag:

Setter vår lit til Storebror ... og alle småbrødre med?

Rapporten presenterer resultatene av en representativ undersøkelse om befolkningens holdning til og kunnskap om personvern, utført på oppdrag fra Moderniseringsdepartementet og Datatilsynet. I tillegg avdekker undersøkelsen hvordan befolkningen forholder seg til ulike situasjoner og handlinger som medfører at personopplysninger om dem blir samlet inn og viderebehandlet. I alt ble 1000 personer intervjuet i løpet av mai 2005.

Undersøkelsen avdekker at:

- Det er stor tillit i befolkningen til hvordan ulike offentlige organer og private virksomheter behandler personopplysninger. Særlig de offentlige organene nyter stor tillit i befolkningen, med politiet i en særstilling. Også banker nyter stor tillit. Bompengeselskaper er den type virksomhet som flest sier at de ikke har noen tillit til. Over halvparten sier at de er svært lite eller lite bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt i ulike situasjoner og i forbindelse med ulike handlinger de ble spurt om. Unntaket er bruk av Internett, hvor 61 prosent sier at de er svært eller noe bekymret for misbruk av personopplysninger.
- Svært mange sier at de kjenner til ulike rettigheter, som for eksempel retten til å få innsyn i egne opplysninger og til å få rettet eller slettet feilaktige opplysninger. Retten til å nekte at personopplysninger brukes til direkte markedsføring er mest kjent. Plikten den behandlingsansvarlige har til å informere om hvem som samler inn opplysninger og hva de skal brukes til, er minst kjent.
- Over 80 prosent har ikke benyttet seg av retten til innsyn i hvilke opplysninger som finnes om dem hos ulike offentlige og private virksomheter. 70 prosent av disse sier at den viktigste grunnen til ikke å benytte innsynsretten enten er at de ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem eller at de ikke bryr seg om hvilke opplysninger som finnes om dem.
- 44 prosent vet ikke at det finnes en uavhengig myndighet med ansvar for personvernet. 33 prosent vet at det finnes en slik myndighet, og at dette er Datatilsynet.
- Personnummeret er den personopplysningen flest mener det er viktig at lovverket beskytter mot innsamling og videre bruk. Et flertall mener det er helt uviktig eller lite viktig å beskytte flere av de opplysningene som personopplysningsloven definerer som sensitive. Dette gjelder fagforeningsmedlemskap, politisk og religiøs oppfatning. Det er flere som mener det er veldig viktig å beskytte mobiltelefonnummeret enn å beskytte slike opplysninger.

- Det er stor tiltro til at personvernet blir godt ivaretatt av lover, regler og Datatilsynet og at private og offentlige virksomheter følger personvernlovgivningen. Nesten 60 prosent sier at personvernet er så godt ivaretatt i Norge at man trygt kan gi fra seg personopplysninger.
- De som *ikke* mener at personvernet er så godt ivaretatt av man trygt kan gi fra seg opplysninger, ber ikke oftere om innsyn i hvilke opplysninger som finnes om dem enn andre. Også en stor andel av disse sier at de ikke har reflektert over hvilke opplysninger som finnes om dem eller at de ikke bryr seg om hvilke opplysninger som finnes.
- 14 prosent har gitt fra seg personopplysninger i bytte mot en gratis vareprøve eller et godt tilbud. I den yngste aldersgruppa er tallet 27 prosent.
- Over halvparten er helt eller delvis uenig i at helsepersonell kan utveksle helseopplysninger uten samtykke fra pasienten. 82 prosent er helt eller delvis enige i at politiet skal kunne overvåke Internett, også om overvåkingen omfatter dem selv. 72 prosent er helt eller delvis uenige i at automatisk trafikkontroll krenker personvernet.
- Kameraovervåking har stor tilslutning, selv om 80 prosent føler seg trygge der de ferdes til daglig, og halvparten mener at kamera bare bidrar til å flytte vold og hærverk. Kameraovervåking har en større trygghetsskapende effekt for de som allerede føler seg trygge enn på dem som sier at de ikke føler seg trygge der de ferdes til daglig.
- Nesten samtlige mener det er positivt med kamera i bank- og postlokaler. Over 80 prosent mener det er positivt med kamera inne på bussen og toget og i butikker, og nesten 80 prosent mener det samme om drosjer. Selv blant dem som sier at de *ikke liker* at stadig flere steder blir kameraovervåket, er det et stort flertall som mener det er positivt med kamera inne på bussen, toget og i drosjer, i bank- og postlokaler og i butikker.
- 67 prosent sier at de er generelt forsiktige med å legge igjen personopplysninger på Internett. Likevel sier et flertall at de sjelden avbryter pålogging til Internett selv om de blir bedt om personopplysninger de *ikke ønsker* å gi fra seg. Mange gir altså samtykke til innsamling og behandling av personopplysninger selv om de ikke ønsker det.

Disse resultatene viser at befolkningen har stor tillit til at personvernet blir ivaretatt på en god måte, og at de ikke er særlig bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt. En stor andel reflekterer rett og slett ikke over at det blir samlet inn opplysninger om dem eller de bryr seg ikke om det. Dette gjelder også de som sier at de ikke stoler på at personvernet er så godt ivaretatt at man trygt kan gi fra seg personopplysninger. Og mange av oss gir fra oss opplysninger vi egentlig ikke ønsker å gi. Dette gir grunn til å spørre hvor gode voktere vi er av vårt eget personvern. Det er også grunn til å spørre hvor god beskyttelse av personvernet det er at samtykke til behandling av personopplysninger er et sentralt vilkår for behandling. Hvis man ønsker å styrke personvernets stilling i samfunnet, er det problematisk å overlate mer av dette ansvaret til den enkelte.

Summary:

Pinning our faith on Big Brother ... together with all the little brothers?

The report, commissioned by the Ministry of Modernisation and the Data Inspectorate, presents the results of a representative survey on the population's attitude towards and knowledge of the protection of personal privacy. Moreover, the survey reveals how the population behave in different situations and activities where personal data about them has been collected and further processed. In total 1000 persons were interviewed within May 2005.

The survey reveals that:

- The population has a lot of trust in how different public bodies and private companies process personal data. In particular, public bodies enjoy great trust from the population, with the police being in a special position. Banks also enjoy a lot of trust. Companies which collect toll money are the kind of organization which most people say they have no trust in. Over one-half say that they are very slightly or slightly worried that personal data can be misused in different situations and in connection with different actions they were asked about. The exception is use of the Internet, where 61 percent say that they are very or rather worried about misuse of personal data.
- Quite many say that they know about different rights, such as for example the right to have access to data about oneself and to have wrong data corrected or erased. The right to object that personal data is used for direct marketing is the most known right. The duty that the controller has to inform about who is collecting information and what it shall be used for, is the least known.
- Over 80 percent have not availed themselves of the right to access what personal data that is held on them by different public and private bodies. 70 percent of these say that the most important reason for them not to use the right of access is either that they have not reflected over the fact that there is personal data held on them or that they do not bother what personal data is held on them.
- 44 percent do not know that there is an independent authority responsible for the protection of personal data. 33 percent know that there is such an authority, and that this is the Data Inspectorate.
- The personal number is the item of personal data that most believe is important to be protected by legislation from collection and further use. A majority hold that it is totally unnecessary or little important to protect many of the personal data that the Personal Data Act defines as sensitive data. This concerns trade union membership, political opinions and religious beliefs.

There are many who hold that it is more important to protect one's mobile telephone number rather than to protect such data.

- There is a lot of confidence that personal privacy is well protected by laws, rules and the Data Inspectorate and that private and public bodies observe data protection legislation. Almost 60 percent say that personal privacy is so well protected in Norway that one can safely disclose personal data.
- Those who do *not* believe that personal privacy is so well protected that one can safely disclose personal data, do not request access to what data is found on them more often than others. A large part of these also say that they have not reflected over what kind of personal data exists on them or that they do not trouble themselves with what personal data there is.
- 14 percent have disclosed personal data in exchange for free samples or a good offer. In the youngest age group, the figure is 27 percent.
- Over half of the group wholly or partly disagrees that health personnel may exchange health data without consent from the patient. 82 percent wholly or partly agree that the police should be able to watch over the Internet, also if the surveillance includes themselves. 72 percent wholly or partly disagree that automatic traffic surveillance breaches personal privacy.
- Camera surveillance has strong support even though 80 percent feel safe in the areas where they move about daily, and half of them hold that the camera merely contributes to moving acts of violence and vandalism elsewhere. Camera surveillance creates a larger sense of safety in those who already feel safe than in those who do not feel safe in the areas where they move about daily.
- Almost each and all hold that it is positive to have cameras in premises where there are bank and postal services. Over 80 percent hold that it is good to have a camera inside a bus and a train and in shops, and almost 80 percent hold the same with regards to taxis. Even among those who say that they *do not like* the fact that more and more places have camera surveillance, there is a large number who hold that it is fine to have cameras in busses, trains and taxis, in premises where there are bank and postal services and in shops.
- 67 percent say that they are generally careful with leaving behind personal data on the Internet. Nevertheless a majority say that they seldom interrupt a logging onto the Internet even if they are requested for personal data that they *do not* wish to disclose. Consequently many give their consent to the collection and processing of personal data even if they do not wish it.

These results show that the population has strong trust that privacy is protected in a good way, and that it is not particularly worried that personal data can be misused. A large part of these people does not reflect at all over the fact that personal data on them is collected or they do not bother themselves with that. This also applies to those who say that they do not trust that personal privacy is so well protected that one can safely disclose personal data. And many of us disclose data that we actually do not wish to disclose. This gives reason to ask how well we guard our own personal privacy. There is also good reason to ask how good a protection of personal privacy it is that consent to processing of personal data is a central condition for processing. If one wishes to strengthen the

position of personal privacy in society, it is problematic to leave more of this responsibility to the individual.

1 Innledning

Denne rapporten inneholder resultatene fra en representativ undersøkelse blant befolkningen over 15 år. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Moderniseringsdepartementet og Datatilsynet. Datainnsamlingen ble gjennomført i mai 2005 av TNS Gallup. Et representativt utvalg på 1000 personer ble intervjuet over telefon. Utvalget er trukket fra TNS Gallups utvalgsmatrise for landsrepresentative utvalg.

Undersøkelsen tar sikte på å avdekke befolkningens holdning til personvern, deres kunnskap om ulike situasjoner og handlinger som medfører at personopplysninger samles inn og viderebehandles, og deres kunnskap om ulike rettigheter og plikter etter personopplysningsloven.

Undersøkelsen og denne rapporten er strukturert etter følgende hovedspørsmål:

1. I hvilken grad har befolkningen tillit til de ulike offentlige etatene og virksomhetene som behandler personopplysninger?
2. I hvilken grad er befolkningen bekymret for at personopplysninger kan misbrukes, det vil si brukes på en annen måte enn det som var forutsatt?
3. Hvor godt kjenner befolkningen til at personopplysninger blir behandlet, for eksempel når de bruker mobiltelefon?
4. Kjenner befolkningen til Datatilsynet og de rettighetene de har, for eksempel til innsyn i hvilke opplysninger som er samlet inn om dem og til å rette eller slette feilaktige opplysninger? Benytter de seg av sine rettigheter?
5. Hvilke personopplysninger mener befolkningen det er viktig at lovverket beskytter mot innsamling og videre bruk?
6. Hvordan veier befolkningen personvernet opp mot andre individuelle og samfunnsmessige interesser?
7. Beskytter befolkningen sine egne personverninteresser, for eksempel ved ikke å gi fra seg personopplysninger de ikke ønsker?

I tillegg har Moderniseringsdepartementet ønsket å kartlegge hvor godt befolkningen kjenner til sikkerhetsløsninger på Internett, hvor god kjennskap befolkningen har til elektronisk signatur og hvor vanlig det er å bruke det samme passordet eller PIN-koden til ulike tjenester eller formål. Svarene på disse spørsmålene er rapportert i kapittel 7.

De øvrige kapitlene omhandler de ulike spørsmålene om personvern som vi har listet opp i punktene 1 til 7 over. Hvert kapittel inneholder en innledning som også summerer opp de viktigste konklusjonene i kapitlet. I kapittel 8 oppsummerer vi de viktigste funnene og ser dem i sammenheng med hverandre.

Rapportens hoveddel gjengir de viktigste frekvensfordelingene og en del tabeller der vi kontrollerer for eksempel holdning til ett spørsmål mot holdningen til et annet. Vi kommenterer også de tilfellene der holdning eller kunnskap varierer med kjønn, alder, utdanning, arbeid og inntekt. Tabellene som gjengir fordelingen etter disse bakgrunnsvariablene finner du i tabellvedlegget bak i rapporten.

Det er gjennomført tosidige kjikvadrattester på alle samvariasjoner. Vi har i tabellene systematisk utelatt de sammenhengene som ikke er signifikante. Det vil si at når den statistiske sammenhengen mellom for eksempel kjønn og en holdning viser at vi ikke med minst 95 prosent sikkerhet kan si at menns holdning er forskjellig fra kvinners, er disse tallene utelatt fra tabellen. I de tilfellene der vi uttaler oss om *hvor stor* forskjellen er mellom kvinner og menn og ikke bare sier at det *er* en sammenheng mellom kjønn og holdning, har vi også signifikantstestet prosentdifferansene. Vi kan i de tilfellene med mer enn 95 prosent sikkerhet anta at denne forskjellen også eksisterer i befolkningen som helhet.

Feilmarginen ligger mellom +/- 1,4 – 3,1 prosent. Dersom 30 prosent (av 1000) svarer at de er lite bekymret for misbruk av personopplysninger, vil den "sanne" verdi med 95 prosent sannsynlighet ligge mellom 27,2 prosent og 32,8 prosent.

Dataene er vektet etter kjønn, alder (firedeling) og geografi (seksdeling). Det gjør at det totale antallet respondenter som framkommer i enkelte av tabellene er 1005. Vi har i analysen av de fleste spørsmålene utelatt vet ikke-gruppen og de som ikke har svart. Det gjør at antallet svar (N) varierer fra tabell til tabell. Med noen få unntak ligger vet ikke-prosenten på mellom 1 og 4 prosent.

2 Tillit til og bekymring for behandling av personopplysninger

2.1 Innledning og hovedkonklusjoner

Vi har bedt utvalget si i hvilken grad de har tillit til hvordan ulike private virksomheter og offentlige organer behandler personopplysninger, og i hvilken grad de er bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt i ulike situasjoner eller i forbindelse med ulike handlinger. Vi har også spurt om respondentene har opplevd at opplysninger om dem er kommet på avveie.

De offentlige organene nyter stor tillit for måten de behandler personopplysninger på. Politiet skiller seg ut ved at kun 2 prosent av utvalget sier at de har ingen tillit til deres behandling av personopplysninger. På den andre siden av skalaen finner vi bompengeselskaper som 22 prosent sier de har ingen tillit til. Også teleselskaper og kredittopplysningsselskaper har lavere tillit en andre.

For de fleste handlinger eller situasjoner vi har spurt om, sier godt over halvparten at de er svært lite eller lite bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt. Unntaket er Internettbruk, hvor 61 prosent sier at de er svært eller noe bekymret for at opplysninger kan bli misbrukt.

2.2 Tillit til ulike virksomheters behandling av personopplysninger

Tabell 2.1: Andelen med stor/noe tillit og liten/ingen tillit til behandling av personopplysninger i ulike virksomheter og organer. Prosent

Organer og virksomheter	Graden av tillit til behandling av personopplysninger			N
	Stor / noe tillit	Liten / ingen tillit	Sum	
Helsevesenet	85	10	100	993
Forsikringsselskaper	68	32	100	978
Kredittopplysningsselskaper	62	38	100	894
Banker	87	13	100	994
Teleselskaper	45	55	100	985
Arbeidsgivere generelt	84	16	100	939
Skatteetaten	86	14	100	985
Bompengeselskaper	49	51	100	827
Politiet	91	9	100	995
Sosialkontor	81	19	100	857
Trygdeetaten	87	13	100	957
Ideelle organisasjoner	54	46	100	902

TØI rapport 789/2005

Det er gjennomgående stor tillit til hvordan de ulike virksomhetstypene og offentlige organene behandler personopplysninger på. Teleselskaper og bompengeselskaper skiller seg ut ved at det er et flertall som har liten eller ingen tillit til deres behandling av personopplysninger. Tilliten til ideelle organisasjoner er også lav, sammenlignet med de øvrige virksomhetene og offentlige organene. De offentlige organene nyter gjennomgående høy tillit. Politiet skiller seg ut med at kun 9 prosent sier at de har lav eller ingen tillit til deres behandling av personopplysninger. Også bankene nyter stor tillit.

Dette bildet forsterkes når vi bryter opp tallene i fire ulike grader av tillit, som i tabell 2.2.

Tabell 2.2: Graden av tillit til behandling av personopplysninger i ulike virksomheter og organer. Prosent

Organer og virksomheter	Graden av tillit til behandling av personopplysninger				Sum	N
	Stor tillit	Noe tillit	Liten tillit	Ingen tillit		
Helsevesenet	46	39	14	2	101	993
Forsikringsselskaper	25	43	25	7	100	978
Kredittopplysningsselskaper	20	41	27	11	99	894
Banker	47	39	12	2	100	994
Teleselskaper	10	35	40	16	101	985
Arbeidsgivere generelt	37	47	13	3	100	939
Skatteetaten	49	37	12	3	101	985
Bompengeselskaper	14	35	30	22	101	827
Politiet	62	29	7	2	100	995
Sosialkontor	42	40	15	4	101	857
Trygdeetaten	47	41	10	3	101	957
Ideelle organisasjoner	16	44	32	8	100	902

TØI rapport 789/2005

Bompengeselskaper, teleselskaper og kredittopplysningsselskaper skiller seg ut ved at det er en større andel som sier de har ingen tillit til deres behandling av personopplysninger, sammenlignet med de øvrige virksomhetene og offentlige organene.

Det er en svært liten andel som svarer at de ikke har noen tillit til de offentlige organene. Det samme gjelder banker og arbeidsgivere generelt. Det organet som flest sier de har stor tillit til er politiet (62 prosent).

I tabellene over har vi utelatt de som svarer "vet ikke". Jevnt over varierer vet ikke gruppa mellom 1 prosent og 4 prosent. Det er likevel noen unntak fra dette. 13 prosent av utvalget svarer "vet ikke" på spørsmål om tillit til bompengeselskapene, 11 prosent på spørsmålet om tillit til sosialkontorene og 8 prosent om tillit til kredittopplysningsselskaper og til ideelle organisasjoner. Med unntak av sosialkontorene er dette også virksomheter som nyter lavere tillit enn de andre virksomhetene og offentlige organene.

For noen av de offentlige organene og private virksomhetene varierer graden av tillit mellom ulike deler av befolkningen. Tilliten til flere av de offentlige organene og private virksomhetene varierer med alder. Det er den yngste aldersgruppa som har størst tillit til helsevesenet, forsikringsselskapene, kredittopplysningsselskapene og ideelle organisasjoner. Når det gjelder tillit til teleselskapene er det den eldste aldersgruppa som har høyest tillit, tett fulgt av den yngste. Aldersgruppa mellom 30 og 44 år har lavest tillit til teleselskapene.

Kvinner har gjennomgående større tillit enn menn. Dette gjelder for helsevesenet, forsikringsselskaper, kredittopplysningsselskaper, teleselskaper, arbeidsgivere, skatteetaten og ideelle organisasjoner.

Tillit henger også for noen virksomheters og organers vedkommende sammen med utdanning. De med høyest utdanning er den gruppa med lavest tillit til forsikringsselskapene og teleselskapene. Tilliten til skatteetaten øker derimot med økende utdanning.

Personer ansatt i offentlig sektor oppgir oftere enn ansatte i privat eller de som ikke er i arbeid, at de har tillit til behandlingen av personopplysninger i helsevesenet, hos bankene, i skatteetaten og hos ideelle organisasjoner. Når det gjelder teleselskapene er det de som ikke er i arbeid som har høyest tillit, mens de som arbeider i privat sektor har lavest tillit.

Det er kun for teleselskapene at graden av tillit har sammenheng med inntekt. Personer i de to høyeste inntektsklassene har lavest tillit.

Tilliten til bompengeselskapene, politiet, sosialkontorene og trygdeetaten varierer ikke med alder, kjønn, utdanning, arbeid eller inntekt. Tabellene som viser grad av tillit til behandling av personopplysninger etter de ulike bakgrunnsvariablene, finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V1.

2.3 Bekymring for at opplysninger kan bli misbrukt

Vi har spurt i hvilken grad respondentene er bekymret for at opplysninger som samles inn om dem i ulike sammenhenger kan bli misbrukt. Respondentene fikk også anledning til å svare at de ulike situasjonene ikke var relevante for dem. Disse og de som svarer ”vet ikke” er tatt ut og gjør at det er færre som svarer på spørsmålet om for eksempel betaling av bompenger.

Når det gjelder bruk av Internett, er det flere som oppgir en grad av bekymring enn som senere i undersøkelsen oppgir at de er brukere av Internett. Vi har ikke noe grunnlag for å si om disse som aldri bruker Internett, men som likevel har oppgitt en grad av bekymring, er mer eller mindre bekymret enn andre. Materialet viser imidlertid at det ikke er noen sammenheng mellom hvor bekymret man er for at opplysninger kan misbrukes i forbindelse med Internett og hvor ofte man bruker Internett.

Tabell 2.3: Andelen som er svært eller noe bekymret og lite eller svært lite bekymret for misbruk av personopplysninger i ulike situasjoner. Prosent

Situasjoner og handlinger	Bekymring for misbruk av personopplysninger		Sum	N
	Svært lite/lite bekymret	Noe/svært bekymret		
Bruk av Internett	39	61	100	893
Bruk av mobiltelefon	60	41	101	940
Arbeidsgiver har opplysninger	79	21	100	908
Kameraovervåking på offentlige steder	74	27	101	962
Bruk av betalings- og kredittkort	64	37	101	950
Søke det offentlige om ytelser el I	75	26	101	899
Etterkomme pålegg fra det offentlige	79	21	100	937
Automatisk trafikkovervåking	75	25	100	943
Betale bompenger ved hjelp av abonnement	73	27	100	793

TØI rapport 789/2005

Bruk av Internett peker seg ut som den handlingen hvor det er flere som er bekymret (61 prosent) enn ikke bekymret for at personopplysninger kan misbrukes. Deretter følger mobiltelefonbruk og bruk av betalings- eller kredittkort, der henholdsvis 41 og 37 prosent sier at de er noe eller svært bekymret. For de øvrige situasjonene og handlingene sier tre av fire at de er svært lite eller lite bekymret for misbruk av opplysninger.

Langt de fleste (73 prosent) sier at de ikke er bekymret for misbruk av personopplysninger når de betaler bompenger ved hjelp av abonnement. Samtidig har altså en relativt stor andel av befolkningen liten tillit til bompengeselskapene (se tabell 2.2). Denne pussigheten kan antakelig forklares med at det er 13 prosent som sier at betaling av bompenger ved hjelp av et abonnement ikke er en relevant problemstilling for dem. En del av dem som ikke betaler bompenger eller velger en annen betalingsform, kan bidra til den lave tilliten til disse selskapene som kom fram i tabell 2.2.

Det er minst bekymring knyttet til å etterkomme pålegg fra det offentlige, søke det offentlige om ytelser eller tillatelser og i forbindelse med automatisk trafikkovervåking og kameraovervåking på offentlige steder.

16 prosent av utvalget sier at de har opplevd at personopplysninger om dem har kommet på avveie eller er blitt misbrukt av andre. De som sier de har opplevd misbruk, er mer bekymret enn de som ikke har opplevd at opplysninger om dem er kommet på avveie eller er blitt misbrukt av andre. Dette gjelder for alle de situasjonene og handlingene vi har spurt om.

For noen situasjoner eller handlinger varierer grad av bekymring også med alder, kjønn, utdanning og om man er sysselsatt eller ikke. Det er særlig ved bruk av Internett hvor disse kjennetegnene gir seg utslag i grad av bekymring. Den yngste aldersgruppa er den som er minst bekymret for misbruk i forbindelse med bruk av Internett, av mobiltelefon og av kredittkort. Personer med høyere utdanning er mindre bekymret enn andre for misbruk av personopplysninger i forbindelse med bruk av Internett, mens bekymringen øker med økende utdanning når det gjelder

bruk av mobiltelefon. Menn er oftere bekymret for misbruk av informasjon i forbindelse med Internett enn kvinner, mens de som ikke er i arbeid er mindre bekymret enn offentlige og privat ansatte. Tabellene som viser grad av bekymring etter bakgrunnsvariablene, finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 2.

3 Kunnskap om personvern og bruk av rettigheter

3.1 Innledning og hovedkonklusjoner

Vi har undersøkt om respondentene kjenner til at når de bruker mobiltelefon, kan det spores hvor de oppholder seg. Vi har også spurt om de kjenner til de ulike rettighetene og pliktene som følger av personvernlovgivningen, som retten til innsyn i hvilke opplysninger som er samlet inn om dem, retten til å slette og rette feilaktige opplysninger, retten til å nekte at personopplysninger blir brukt til direkte markedsføring og at man i noen sammenhenger skal gi samtykke til bruken av personopplysninger. Vi har også undersøkt om respondentene har benyttet seg av innsynsretten, retten til å slette eller rette feilaktige opplysninger og retten til reservere seg mot telefonsalg og direkte reklame.

Svært mange sier at de kjenner til at mobiltelefonen kan spores og til de ulike rettighetene og pliktene i personvernlovgivningen. Det forekommer ofte i forbindelse med kunnskapsspørsmål i denne typen undersøkelser at respondenter heller svarer at de kjenner til ulike forhold enn at de sier at de ikke gjør det. Undersøkelsesopplegget har ikke gitt anledning til å kontrollere for slike utslag. De totale frekvensene på disse spørsmålene bør derfor tolkes med varsomhet. Vi kan likevel sammenligne de ulike rettighetene og pliktene med hverandre og uttale oss om hvilke som er mest og minst kjent. Det ser ut til at retten til å nekte at personopplysninger blir brukt til direkte markedsføring er mest kjent, og at den behandlingsansvarliges plikt til å informere om hvem som samler inn opplysninger og hva de skal brukes til, er minst kjent.

17 prosent sier at de har bedt om retting eller sletting av egne personopplysninger. 83 prosent sier at de ikke har benyttet retten til *innsyn* i egne opplysninger. Vi har spurt hvorfor. Nesten 70 prosent svarer at de enten ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem eller at de ikke bryr seg om at det finnes slike opplysninger. 16 prosent sier at de har tenkt på å be om slikt innsyn, men at de ikke kjenner til hvordan de skal gå fram.

Blant dem som kjenner innsynsretten er det også 70 prosent som enten sier at de ikke bryr seg eller at de ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem.

44 prosent vet ikke at det finnes en uavhengig myndighet med ansvar for personvernet. 33 prosent av utvalget kjenner til at vi har en uavhengig myndighet og at denne myndigheten er Datatilsynet. Resten sier at de vet at myndigheten finnes, men kjenner ikke navnet.

3.2 Kjennskap til sporing av mobiltelefon

94 prosent av respondentene sier at de kjenner til at det kan spores hvor de oppholder seg hvis de bruker mobiltelefon. Kunnskapen om dette varierer mellom ulike grupper.

Kjennskapen til at mobiltelefoner kan spores er lavere blant kvinner enn menn, lavest blant de eldste og yngste, blant de med grunnskoleutdanning, de som tjener under 300 000 kroner og blant dem som ikke er i arbeid. Tabellen som viser slike sammenhenger finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 3.

3.3 Kjennskap til ulike rettigheter og plikter

Retten til å nekte at personopplysninger blir brukt til direkte markedsføring og samtykkekravet er mest kjent blant respondentene. Det er likevel 25 prosent av utvalget som sier at de ikke kjenner disse rettighetene. Den behandlingsansvarliges plikt til å informere om hvem som samler inn opplysninger og hva de skal brukes til, er minst kjent.

Tabell 3.1: Andelen som sier de har kjennskap til ulike retter og plikter etter personvernlovgivningen. Prosent

Egne retter og behandlingsansvarliges plikter	Kjenner de ulike rettene / pliktene			
	Ja	Nei	Sum	N
Rett til innsyn og til å rette og slette feilaktige opplysninger	64	36	100	996
Plikt til å informere hvem som samler opplysninger og hva de brukes til	59	41	101	989
Rett til å nekte opplysninger brukt til direkte markedsføring	75	25	100	982
I noen sammenhenger å skulle samtykke i bruken av opplysninger	74	26	101	977

TØI rapport 789/2005

Kjennskapen til disse rettighetene og pliktene varierer mellom ulike grupper. Menn har bedre kjennskap til rettighetene og pliktene enn kvinner. Dette gjelder for innsynsretten, informasjonsplikten og retten til å nekte direkte markedsføring. De som ikke er i arbeid kjenner mindre til rettighetene og pliktene enn de som arbeider. Dette gjelder for alle rettighetene og pliktene med unntak for samtykkekravet. Kjennskap til retten til innsyn i egne opplysninger øker med alder, utdanning og inntekt. Kjennskap til samtykkekravet øker med inntekt.

Tabellene som viser kjennskap til de ulike rettene og pliktene etter bakgrunnsvariable finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 4.

3.4 Bedt om innsyn, retting, sletting og reservasjon

17 prosent av respondentene sier at de har bedt om å få vite hvilke opplysninger som finnes registrert om dem i en privat eller offentlig virksomhet. Det er i aldersgruppa 30-44 år at flest har bedt om innsyn. I aldersgruppa over 60 år er det færrest som har bedt om innsyn.

Tabell 3.2: Bedt om innsyn i opplysninger som er registrert om seg etter alder. Prosent

	Bedt om innsyn i egne personopplysninger			N
	Ja	Nei	Sum	
Alle	16	84	100	992
Alder				
15 – 29 år	16	84	100	228
30 – 44 år	21	79	100	284
45 – 59 år	17	83	100	253
60 +	9	91	100	222

TØI rapport 789/2005

Vi har spurt de som svarer at de ikke har benyttet innsynsretten, hva som er den viktigste grunnen til dette. Nesten 70 prosent av dem som ikke har bedt om å få vite hvilke opplysninger som finnes om dem, sier at de ikke har reflektert over det eller ikke bryr seg om hvilke opplysninger som finnes om dem. 16 prosent sier at de kunne tenke seg innsyn, men at de ikke vet hvordan de skal gå fram. 14 prosent har ikke noe svar på hvorfor de ikke har bedt om innsyn.

Tabell 3.3: Andelen som oppgir ulike grunner som den viktigste til ikke å be om innsyn. Prosent

Grunner til ikke å be om innsyn	Viktigste grunn til ikke å be om innsyn	
	Prosent	N
Har ikke reflektert over at det finnes opplysninger	39	321
Bryr seg ikke om hvilke opplysninger som finnes	29	244
Har tenkt å be om innsyn, men kjenner ikke framgangsmåten	16	133
Trodde man måtte betale for det	2	14
Vet ikke	14	120

TØI rapport 789/2005

På dette spørsmålet har vi ikke gitt muligheten til å svare at de ikke visste at de kunne be om innsyn. 36 prosent av utvalget kjenner ikke til denne retten (se tabell 3.1). Blant dem kan det finnes noen som ikke har bedt om innsyn nettopp fordi de ikke visste at de kunne be om det. 19 prosent av de som sier de kjenner innsynsretten, har bedt om innsyn, mens 11 prosent av de som ikke kjenner innsynsretten, har gjort det.

Det er noen flere som sier de har krevd at opplysninger om dem skulle bli rettet eller slettet enn som har bedt om innsyn i hvilke opplysninger som finnes om dem. Dette kan forklares med at folk kan be om å bli strøket fra et register uten at de har bedt om å få vite *hvilke* opplysninger som er samlet inn. Også det å kreve retting eller sletting har en positiv sammenheng med det å kjenne til denne retten.

Tabell 3.4: Krevd opplysninger rettet eller slettet etter om man kjenner til denne retten eller ikke. Prosent

	Krevd opplysninger rettet eller slettet			N
	Ja	Nei	Sum	
Alle	17	83	100	993
Kjenner retten				
Ja	21	80	101	635
Nei	11	89	100	351

TØI rapport 789/2005

56 prosent har reservert seg mot telefonsalg og adressert reklame. 16 prosent av disse sier at reservasjonen blir respektert fullt ut. Det er like mange som sier at reservasjonen absolutt ikke blir respektert. 40 prosent sier at det har blitt færre henvendelser etter reservasjonen, mens 28 prosent sier at det fremdeles er mange henvendelser.

3.5 Kjennskap til Datatilsynet

Flertallet sier at de kjenner til at det finnes en uavhengig myndighet som passer på at personlovgivningen følges. 33 prosent av utvalget kjenner til at dette er Datatilsynet. 44 prosent kjenner ikke til at det finnes en slik etat. Resten av utvalget sier de vet etaten finnes, men kjenner ikke navnet på den eller de oppgir feil navn.

Det er flere menn enn kvinner som kjenner til Datatilsynet. Det er også flere blant dem som er ansatt i privat virksomhet som kjenner til Datatilsynet, enn blant dem som arbeider i offentlig virksomhet eller som ikke er i arbeid. Kjennskap til Datatilsynet øker med økende utdanning og økende inntekt. I aldersgruppa 30-44 år er det en større andel som kjenner til Datatilsynet enn i de andre aldersgruppene. Disse tabellene finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 5.

4 Beskytting av personopplysninger

4.1 Innledning og hovedkonklusjoner

Vi har undersøkt hvilke typer opplysninger utvalget mener det er viktig å beskytte, og hvilken oppfatning de har av beskyttelsen av personopplysninger i Norge. I tillegg har vi spurt om respondentene har gitt fra seg personopplysninger i bytte mot gode tilbud eller gratis vareprøver.

Personnummeret er den personopplysningen flest mener det er svært viktig å beskytte (i alt 74 prosent). Over halvparten mener det er veldig viktig å beskytte helseopplysninger og opplysninger om personlig økonomi. 42 prosent mener det er helt *uviktig* å beskytte opplysninger om fagforeningsmedlemskap og 39 prosent mener det samme om religiøs oppfatning. Lovverket på sin side definerer fagforeningsmedlemskap og religiøs oppfatning som sensitive opplysninger, men ikke personnummer. Det er flere som mener det er svært viktig å beskytte mobiltelefonnummer enn som mener det er svært viktig å beskytte opplysninger om politisk og religiøs oppfatning, medlemskap i fagforeninger og kjøpevaner.

Generelt er det stor tillit til at personverninteressene blir godt ivaretatt av Data-tilsynet, lover og regler og til at offentlige og private virksomheter følger personvernlovgivningen. De som mener det ikke er trygt å gi fra seg opplysninger, er ikke mer tilbøyelig enn andre til å be om innsyn i hvilke opplysninger som finnes om dem. En stor andel av dem som mener det *ikke* er trygt å gi fra seg personopplysninger, sier samtidig at de ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem eller at de ikke bryr seg om at det finnes slike opplysninger. Med unntak av bruk av Internett, er over halvparten av dem som mener det *ikke* er trygt å gi fra seg personopplysninger, *lite* bekymret for misbruk i forbindelse med de ulike situasjonene og handlingene vi har spurt om. I sum gjør dette at det kan være grunn til å spørre hvor gode voktere folk er av eget personvern.

14 prosent sier at de har gitt fra seg personopplysninger i bytte mot en gratis vareprøve eller et godt tilbud. I aldersgruppa 15-29 år er det 27 prosent som har gjort det.

Vi har også søkt å avdekke hvordan utvalget avveier personverninteressene opp mot andre hensyn. Over halvparten av utvalget sier at de er helt uenig i utveksling av helseopplysninger kan finne sted uten at pasienten har gitt sitt samtykke til det. 54 prosent sier seg helt uenig i at automatisk trafikkontroll krenker personvernet. Derimot sier 56 prosent at de er helt enige i at politiet bør kunne overvåke Internett også om overvåkingen omfatter dem.

4.2 Beskytte personopplysninger

Personopplysningsloven definerer noen personopplysninger som sensitive. Dette gjelder rasemessig eller etnisk bakgrunn, politisk eller religiøs oppfatning, straffbare handlinger, helseforhold, seksuelle forhold og medlemskap i fagforeninger. Vi har nevnt ulike typer opplysninger for respondentene, og bedt dem angi hvilke de mener at det er særlig viktig at lovverket beskytter mot innsamling og videre bruk.

Tabell 4.1: Hvor viktig det er å beskytte ulike typer personopplysninger mot innsamling og videre bruk. Prosent

Typer opplysninger	Viktigheten av å beskytte personopplysninger mot innsamling og videre bruk				Sum	N
	Veldig viktig	Litt viktig	Lite viktig	Helt uviktig		
Om helse	69	16	9	6	100	990
Om privat økonomi	52	28	14	7	101	989
Mobiltelefonnummer	21	29	29	21	100	964
Personnummer	74	16	6	5	101	993
Om politisk oppfatning	19	23	29	28	99	979
Om familieforhold	34	29	25	13	101	985
Om religiøs oppfatning	13	18	31	39	101	990
Om fagforeningsmedlemskap	9	17	33	42	101	915
Om kjøpevaner	17	24	33	27	101	982
Om steder hvor man beveger seg og har vært	24	26	28	22	100	983

TØI rapport 789/2005

Personnummeret er den typen opplysninger som flest oppfatter det som veldig viktig å beskytte. Over halvparten mener også at det er veldig viktig å beskytte helseopplysninger (69 prosent) og opplysninger om privat økonomi (52 prosent). Av de opplysningene som respondentene mener det er helt uviktig å beskytte, peker fagforeningsmedlemskap og religiøs oppfatning seg klart ut. Henholdsvis 42 og 39 prosent mener dette er opplysninger det er helt uviktig å beskytte. Mens lovverket ikke lenger definerer personnummer som sensitiv informasjon, mener altså befolkningen at dette er en opplysning som det er svært viktig å beskytte. Fagforeningsmedlemskap og politisk oppfatning, som i lovverket er definert som sensitive opplysninger, oppfattes derimot ikke som særlig viktig å beskytte. Det er faktisk flere som mener det er svært viktig å beskytte mobiltelefonnummer, som i prinsippet er en helt åpen opplysning, enn politisk oppfatning, religiøs oppfatning, medlemskap i fagforeninger og kjøpevaner.

En nærliggende tolkning av disse resultatene er at folk oppfatter spørsmålet i retning av hvilke opplysninger man ikke ønsker skal være alminnelig kjent. Det føles ikke ubehagelig at andre kan kjenne til politisk oppfatning, religiøs tro eller om man er medlem av en fagforening. Det kan også være at men ikke helt ser hvordan slike opplysninger eventuelt skulle bli brukt. Derimot føler folk seg plaget av mobiltelefonoppringinger. Det er derfor ikke nødvendigvis et sammen-

fall mellom det man i personvernet legger i begrepet sensitive opplysninger og de opplysninger om oss selv vi ikke ønsker at andre har fri tilgang til.

Den store oppslutningen om at det er veldig viktig å beskytte personnummer vil ikke være i tråd med denne tolkningen, men kan være en arv fra den tida da personnummer var definert som sensitiv opplysning, og det ble aktivt advart fra myndighetenes side mot å oppgi personnummer uten at det var nødvendig.

Oppfatningen av hvor viktig det er å beskytte helseopplysninger, religiøs oppfatning, kjøpevaner og hvor man beveger seg varierer med alder. Sjansen for å svare at det er veldig eller noe viktig å beskytte opplysninger om hvor man har vært eller hvor man beveger seg, avtar med alderen. Det er altså de yngste som oppfatter dette som en opplysning det er viktig å beskytte (61 prosent). For de øvrige personopplysningene der alder spiller en rolle, er det blant de yngste at det oftest blir svart at det *ikke* er viktig å beskytte opplysningene.

Kvinner mener oftere enn menn at det er viktig å beskytte opplysninger om personlig økonomi, mobiltelefonnummer og personnummer. Gruppen med høyskole- eller universitetsutdanning over 4 år mener oftere enn de andre utdanningsgruppene at det er viktig å beskytte opplysninger om politisk oppfatning og kjøpevaner. Andelen som sier det er svært viktig eller noe viktig å beskytte opplysninger om religiøs oppfatning, øker med økende inntekt. Det er også i de to gruppene som tjener mest, at andelen som sier at det er viktig å beskytte opplysninger om politisk oppfatning, er størst.

Tabellene som viser variasjon mellom ulike grupper av befolkningen finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 6.

4.3 Holdning til beskyttelse av personvernet

Generelt er det stor tiltro til at personverninteressene blir godt ivaretatt av Datatilsynet, lover og regler og at lovverket følges. Nesten 60 prosent sier seg helt eller delvis enige i at personvernet er så godt ivaretatt i Norge at man trygt kan gi fra seg personopplysninger. Nesten 80 prosent sier seg enig i at Datatilsynet passer på at ingen misbruker personopplysninger om dem, og 76 prosent mener at offentlige og private virksomheter følger personvernlovgivningen. Det er kun 6 prosent som sier seg helt uenig i at offentlige og private virksomheter generelt følger personvernlovgivningen.

Til sammen danner tallene et bilde av en befolkning med stor tillit til at deres personverninteresser blir ivaretatt på en god måte. Hele 76 prosent sier seg uenig i at lover og regler er for strenge. Det er meget stor oppslutning om et sterkt Datatilsyn, men samtidig mener mange at Datatilsynet også burde ta hensyn til andre interesser.

Det kan være overraskende at hele 90 prosent sier seg helt eller delvis enige i at vi trenger et sterkt Datatilsyn så lenge kun 33 prosent vet at vi har en offentlig myndighet som ivaretar personvernet og at organet heter Datatilsynet, jf avsnitt 3.5. Dette kan antakelig forklares med at det er flere som forbinder beskyttelse av personvernet med Datatilsynet når de hører navnet, enn som kommer på navnet når de blir spurt om hva den uavhengige myndigheten heter.

Tabell 4.2: Grad av enighet i ulike utsagn om ivaretaking av personvernet. Prosent

Utsagn om personvern	Grad av enighet				Sum	N
	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig		
Personvernet er så godt ivaretatt at man trygt kan gi personopplysninger	15	28	46	12	101	982
Lover og regler som beskytter personvernet er for strenge	47	28	17	7	99	965
Vi trenger et sterkt Datatilsyn	5	5	17	73	100	978
Datatilsynet passer på at ingen misbruker opplysninger om meg	7	15	37	42	101	971
Datatilsynet burde i større grad ta hensyn også til andre interesser	12	16	34	38	100	925
Generelt følger offentlige og private virksomheter personvernlovgivningen	6	18	52	24	100	899

TØI rapport 789/2005

For de fleste av disse utsagnene er det mellom 2 og 3 prosent som svarer "Vet ikke". Vet ikke-prosenten er større på utsagnet om at offentlige og private virksomheter følger personvernlovgivningen (10 prosent) og utsagnet om at Datatilsynet i større grad bør ta hensyn til også andre interesser enn personvern (7 prosent).

Menn sier seg oftere enige i at dagens lover og regler er for strenge, mens kvinner oftere enn menn sier seg enige i at Datatilsynet i større grad også bør ta hensyn til andre interesser enn personvernet. Sannsynligheten for å si seg enig i det siste utsagnet, øker jo lavere utdanning man har.

Den øverste og den laveste inntektsgruppa sier seg oftere enige i at Datatilsynet passer på at ingen misbruker opplysninger om dem, mens de to midterste inntektsgruppene oftere er enige i at lover og regler for personvernet er for strenge. Offentlige ansatte sier seg også oftere enige i at lover og regler er for strenge enn de som arbeider i privat virksomhet eller som ikke er i arbeid.

Sannsynligheten for å si seg enig i at personvernet er så godt ivaretatt at man trygt kan gi fra seg personopplysninger, øker jo yngre aldersgruppe man tilhører. 71 prosent i aldersgruppa 15-29 år er enige i dette utsagnet, mens blant dem som er 60 år eller eldre, sier 51 prosent seg enige.

Tabellene som viser variasjon mellom ulike grupper av befolkningen finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 7.

4.4 Sammenheng mellom tiltro til at personvernet ivaretas og andre holdninger

Tidligere har vi sett at 84 prosent ikke har bedt om innsyn i hvilke opplysninger om dem som er registrert i privat eller offentlige virksomhet (se tabell 3.2). 70 prosent av dem svarer enten at de ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem eller at de ikke bryr seg om hvilke opplysninger som finnes. Er

det så en sammenheng mellom dette og det å mene at personvernet er så godt ivaretatt at man trygt kan gi fra seg opplysninger?

Sammenhengen mellom det å mene at man trygt kan gi fra seg personopplysninger og det å ha bedt om innsyn i egne personopplysninger, er ikke signifikant. Det vil si at de som ikke mener det er trygt å gi fra seg opplysninger, *ikke* har en større tendens enn andre til å be om innsyn i hvilke opplysninger om dem som er samlet inn.

Det er derimot en sammenheng mellom å stole på at man trygt kan gi opplysninger og hvilke *grunner* som oppgis for ikke å be om innsyn. De som er helt enige i at det er trygt å gi opplysninger svarer oftere enn de som er uenige i dette, at de ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem eller at de ikke bryr seg om hvilke opplysninger om dem som finnes. Likevel er det også blant dem som er uenige i at det er trygt å gi opplysninger, en stor andel som oppgir en av disse to grunnene til ikke å be om innsyn (henholdsvis 34 prosent og 29 prosent). Dette kan gi grunn til å spørre hvor gode voktere folk er over sitt eget personvern.

Tabell 4.3: Viktigste grunn til ikke å be om innsyn etter om man mener det er trygt å gi personopplysninger eller ikke. Prosent

	Viktigste grunn til ikke å be om innsyn					Sum	N
	Reflekterer ikke over at finnes oppl	Bryr seg ikke	Kjenner ikke framgangs-måte	Trodde måtte betale	Vet ikke		
Alle	39	29	16	2	14	100	832
Kan trygt gi opplysninger							
Uenig	34	29	22	1	14	100	337
Enig	41	30	12	2	15	100	477

TØI rapport 789/2005

Det er også en sammenheng mellom å stole på at man trygt kan gi fra seg opplysninger og hvor bekymret man er for misbruk av opplysninger i ulike situasjoner og handlinger. De respondentene som sier seg uenige i at man trygt kan gi fra seg opplysninger, sier oftere enn andre at de er bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt.

En ganske stor andel av dem som sier seg uenig i at man trygt kan gi fra seg personopplysninger, er likevel lite bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt. I tabell 4.4 gjengir vi den andelen av utvalget som svarer at de er lite eller svært lite bekymret for at personopplysninger skal bli misbrukt i ulike situasjoner. Merk at kolonnene og radene ikke summerer seg til 100 i og med at det kun er tatt med andelen som sier at de ikke er bekymret. Andelen som er bekymret er dermed differansen mellom 100 og tallene som står i kolonnene. Det er regnet prosenter med utgangspunkt i kolonnene, det vil si at man skal sammenligne radene for å se om det er forskjell i andelen lite bekymret avhengig av om man mener det er trygt å gi opplysninger eller ikke.

Tabell 4.4: Andelen svært lite bekymret for at personopplysninger skal bli misbrukt i ulike situasjoner etter om man er enig i at det er trygt å gi personopplysninger eller ikke. Prosent.

Andelen <i>lite</i> bekymret i forbindelse med:	Kan trygt gi fra seg personopplysninger			
	Uenig	Enig	Alle	N
Bruk av Internett	29	45	39	343
Bruk av mobiltelefon	50	67	59	551
At arbeidsgiver har opplysninger	71	84	79	704
Kameraovervåking på offentlige steder	68	78	73	690
Bruk av kredittkort / elektronisk betaling	57	68	63	594
Søknad til det offentlige	65	81	74	659
Å etterkomme pålegg fra det offentlige	74	82	78	722
Automatisk trafikk kontroll	67	80	75	688
Betaling av bompenger	65	79	73	572

TØI rapport 789/2005

Med unntak for bruk av Internett, er over halvparten av dem som mener at det *ikke* er trygt å gi fra seg personopplysninger, *lite* bekymret for at personopplysninger kan bli misbrukt i forbindelse med disse ulike situasjonene og handlingene.

Vi ser at de som sier seg enig i at det er trygt å gi fra seg opplysninger er mindre bekymret for misbruk i forbindelse med bruk av mobiltelefon enn de som sier seg uenig i at man trygt kan gi fra seg opplysninger. Blant dem som mener det ikke er trygt å gi opplysninger, er det likevel er 50 prosent som er lite bekymret.

Vi ser også av tabell 4.4 at holdningen til hvorvidt det er trygt å gi fra seg personopplysninger, har størst utslag på grad av bekymring i forbindelse med bruk av mobiltelefon (forskjellen mellom de to kolonnene er størst her). Deretter kommer bruk av Internett og å søke det offentlige om ytelser eller tillatelser. Forskjellen er minst når det gjelder å etterkomme pålegg fra det offentlige, for eksempel i forbindelse med å betale skatt, toll etc.¹

4.5 Gitt opplysninger i bytte mot gode tilbud eller gratis vareprøve?

14 prosent av utvalget har gitt personopplysninger om seg selv i bytte mot en gratis vareprøve eller et godt tilbud. Andelen som har gjort det, øker med avtakende alder. I den yngste aldersgruppa er det hele 27 prosent som sier at de har gitt opplysninger for å oppnå slike fordeler. I aldersgruppa over 60 år gjelder dette kun 5 prosent. Det er også flere kvinner enn menn som svarer at de har gitt opplysninger om seg selv i bytte mot gratis vareprøve eller et godt tilbud.

¹ Alle prosentdifferansene i denne tabellen er signifikante på 99 prosents nivå, tosidig test.

Tabell 4.5: Gitt opplysninger i bytte mot gratis vareprøve eller godt tilbud, etter kjønn og alder. Prosent

		Har gitt opplysninger i bytte mot gratis vareprøve / godt tilbud			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		14	86	100	997
Kjønn					
	Mann	12	88	100	491
	Kvinne	17	83	100	506
Alder					
	15 – 29 år	27	73	100	231
	30 – 44 år	19	82	101	286
	45 – 59 år	6	74	100	252
	60 +	5	95	100	223

TØI rapport 789/2005

4.6 Personverninteresser opp mot andre hensyn

Nesten halvparten av utvalget er *helt* uenig i at sykehuset, fastlegen eller andre som behandler dem, kan utveksle helseopplysninger om dem uten at de selv har gitt samtykke til det. De som er helt uenig og delvis uenig i dette, utgjør til sammen 58 prosent.

Det er derimot stor oppslutning om at politiet skal kunne overvåke Internett for å finne ut om noen kan mistenkes for kriminelle handlinger, også om overvåkingen omfatter dem selv. Dette gjelder altså overvåking uten at det er mistanke om at kriminelle handlinger planlegges eller har foregått, men overvåking for å finne ut om det kan være *grunn* til mistanke. Det kan likevel være grunn til å tro at en stor andel av respondentene ikke har oppfattet slike nyanser.

Over halvparten av respondentene sier at de er helt uenige i at automatisk trafikk kontroll krenker personvernet, og 72 prosent sier seg enten helt eller delvis uenig i et slikt utsagn. Dette er resultater som strider mot tidligere undersøkelser², som viser at nettopp personvernaspekter blir trukket fram som argument mot automatisk trafikk kontroll.

Tabell 4.6: Grad av enighet i utveksling av helseopplysninger, overvåking av Internett og automatisk trafikk kontroll. Prosent

	Grad av enighet				Sum	N
	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig		
Utteksling av helseopplysninger uten samtykke	46	12	18	24	100	982
Politiets overvåking av Internett for å undersøke om det er mistanke	10	10	24	56	100	981
Automatisk trafikk kontroll krenker personvernet	54	18	14	14	100	976

TØI rapport 789/2005

² Se blant annet Ravlum (2004): *Makt, beslutning og integritet. IKT og personvern i transport*. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Det er en større andel kvinner enn menn som er uenig i utveksling av helseopplysninger uten samtykke. Holdningen til politiets overvåking av Internett varierer etter kjønn, inntekt og hvor man er ansatt. Det er flere kvinner enn menn som sier seg enige i at politiet kan overvåke Internett for å undersøke om det er grunn til mistanke om kriminelle forhold. Den høyeste og den laveste inntektsgruppa er oftere enige i et slik utsagn enn mellominnteksgruppene. De som er ansatt i privat sektor er også oftere enige enn de som er ansatt i offentlig sektor eller som ikke er i arbeid. Disse tabellene finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 8.

4.7 Sammenheng mellom ivaretaking av personverninteresser og andre holdninger

I tabell 4.1 så vi at 85 prosent mener at det er veldig viktig eller noe viktig at lovverket beskytter helseopplysninger. 50 prosent mener det er veldig eller noe viktig å beskytte opplysninger om hvor man har vært eller hvor man beveger seg. Er det en sammenheng mellom dette og holdningen til utveksling av helseopplysninger og til automatisk trafikkontroll?

Tabellene 4.7 og 4.8 viser at det er en positiv sammenheng mellom hvilken holdning man har til beskyttelse av disse personopplysningene og om man er enig eller uenig i de to utsagnene. Det er flere som er uenig i utveksling av helseopplysninger blant dem som mener det er viktig å beskytte slike opplysninger, enn blant dem som ikke mener det er viktig. Tilsvarende er det flere som mener at automatisk trafikkontroll krenker personvernet blant dem som mener det er viktig å beskytte opplysninger om hvor man beveger seg eller har vært, enn blant dem som mener det ikke er viktig å beskytte slike opplysninger.

Tabell 4.7: Holdning til utveksling av helseopplysninger etter hvor viktig det er å beskytte helseopplysninger. Prosent

	Utteksling av helseopplysninger uten samtykke		Sum	N
	Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig		
Alle	58	42	100	982
Beskytte helseopplysninger				
Veldig / noe viktig	61	40	101	829
Lite viktig / helt uviktig	41	59	100	140

TØI rapport 789/2005

Tabell 4.8: Holdning til automatisk trafikkontroll etter hvor viktig det er å beskytte opplysninger om hvor man oppholder seg og har vært. Prosent

	Automatisk trafikkontroll krenker personvernet		Sum	N
	Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig		
Alle	72	28	100	976
Beskytte opplysninger om steder oppholder seg og vært				
Veldig / noe viktig	68	32	100	479
Lite viktig / helt uviktig	76	24	100	482

TØI rapport 789/2005

Det er likevel nesten 70 prosent av dem som mener det er viktig å beskytte opplysninger om hvor man beveger seg som er uenig i at automatisk trafikkontroll krenker personvernet. 40 prosent av dem som mener det er viktig å beskytte helseopplysninger er likevel enige i at helsepersonell kan utveksle personopplysninger uten samtykke fra pasienten. Deres holdningen til hvor viktig det er å beskytte slike opplysninger fører altså ikke til at de er mot automatisk trafikkontroll av personvern hensyn eller at de er mot utveksling av helseopplysninger.

Når det gjelder utveksling av helseopplysninger, kunne dette hatt sammenheng med at 46 prosent har stor tillit og til sammen 85 prosent har stor eller noe tillit til måten helsevesenet behandler personopplysninger på. Det viser seg imidlertid at det ikke er en slik sammenheng. Det er ikke forskjell i holdning til utveksling av helseopplysninger mellom de som stoler på helsevesenet og de som ikke gjør det.

5 Kameraovervåking

5.1 Innledning og hovedkonklusjoner

Vi har stilt ulike spørsmål om holdning til kameraovervåking. I tillegg har vi spurt respondentene om de stort sett føler seg trygge der de ferdes til daglig, til og fra jobben eller skolen, butikker og fritidsaktiviteter. Nesten 80 prosent sier at de stort sett føler seg trygge der de ferdes til faglig. Likevel sier 47 prosent at de føler seg tryggere der det er kameraovervåking. Mange føler seg altså trygge, men enda tryggere der det er kamera.

Sammenlignet med de som føler seg trygge der de ferdes til daglig, er de som *ikke* opplever trygghet oftere uenig i at lovlydige ikke har noen grunn til å frykte kameraovervåking, de er oftere uenig i at det er greit med kamera på offentlige steder og de er oftere uenig i at kamera gjør at de føler seg tryggere. Kamera bidrar altså i større grad til å gjøre de trygge tryggere enn å gjøre de utrygge trygge!

Et flertall i utvalget mener det er overveiende positivt med kameraovervåking inne på bussen eller toget, i drosjer, i bank- og postlokaler og i butikker. Et flertall mener det er overveiende negativt med kamera på barer og restauranter, ved vaskene på offentlige toaletter og på egen arbeidsplass eller lærested. Det er likevel så mange som 40 prosent som mener det er positivt med kamera ved vaskene på offentlige toaletter og 33 prosent at det er positivt på egen arbeidsplass eller lærested. Selv blant dem som sier at de ikke liker at stadig flere steder blir kameraovervåket, er det et stort flertall for kameraovervåking på flere av de stedene vi har spurt om.

5.2 Holdning til kameraovervåking

Til påstanden om at ”Jeg liker ikke at stadig flere steder blir kameraovervåket”, sier 41 prosent seg enten helt eller delvis enige. 51 prosent sier seg også helt eller delvis enige i at kameraovervåking bare bidrar til å flytte vold og hærverk. Likevel er det stor oppslutning om kameraovervåking. Hele 91 prosent som svarer at de er helt enige eller delvis enige i at det er greit med kameraovervåking på offentlige steder. 86 prosent er helt eller delvis enige i at lovlydige ikke har noen grunn til å bekymre seg for kameraovervåking, og 79 prosent er helt eller delvis enige i at de føler seg tryggere der det er kamera.

Tabell 5.1: Grad av enighet i ulike utsagn om kameraovervåking. Prosent

Utsagn om kameraovervåking	Grad av enighet				Sum	N
	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig		
Føler meg stort sett trygg	4	3	14	79	100	991
Lovlydige har ingen grunn til å bekymre seg for kameraovervåking	5	8	19	67	99	993
Det er greit med kameraovervåking på offentlige steder	4	5	20	71	100	993
Der det er kameraovervåking, føler jeg meg tryggere	11	11	32	47	101	952
Liker ikke at stadig flere steder blir kameraovervåket	33	26	22	19	100	962
Kameraovervåking bidrar bare til å flytte vold og hærverk	23	28	35	15	101	932

TØI rapport 789/2005

Det er kun for to av disse utsagnene at grad av enighet varierer mellom ulike grupper av befolkningen. Det er flere menn enn kvinner som sier seg enige i at de føler seg tryggere der det er kameraovervåking, mens det er flere kvinner enn menn som sier seg enige i at lovlydige ikke har noen grunn til å bekymre seg for kameraovervåking. Sjansen for å si seg enig i begge disse to utsagnene øker med økende alder. Det er altså flere eldre enn yngre som føler seg tryggere der det er kamera, og det er flere eldre enn yngre som mener lovlydige ikke har grunn til å bekymre seg. Offentlig ansatte sier seg oftere enige i at de føler seg tryggere der det er kamera enn de som er ansatt i privat sektor eller som ikke er i arbeid. Disse tabellene finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 9.

5.3 Sammenheng mellom trygghetsfølelse og holdning til ulike utsagn om kameraovervåking

Vi har undersøkt hvilken sammenheng det er mellom å føle seg trygg der man ferdes og holdningen til kameraovervåking. Det er en slik sammenheng når det gjelder at lovlydige ikke har noen grunn til å frykte kameraovervåking, at kamera på offentlige steder er greit og at de føler seg tryggere der det er kamera. Men sammenhengen mellom disse holdningene er motsatt av det man kunne forvente.

Tabell 5.2: Andel som sier seg enig i ulike utsagn om kameraovervåking etter om de opplever trygghet der de ferdes til daglig. Prosent

	Lovlydige ingen grunn til bekymring		Greit med kamera på offentlige steder		Føler meg tryggere der det er kamera	
	Uenig	Enig	Uenig	Enig	Uenig	Enig
Alle	14	87	9	91	22	78
Oppelever trygghet						
Uenig	40	60	33	67	38	62
Enig	11	89	7	93	21	79

TØI rapport 789/2005

De som *ikke* opplever trygghet er oftere uenig i at lovlydige ikke har noen grunn til å frykte kameraovervåking, de er oftere uenig i at det er greit med kamera på offentlige steder og de er oftere uenig i at kamera gjør at de føler seg tryggere. Kamera bidrar altså i større grad til å gjøre de trygge tryggere enn å gjøre de utrygge trygge! De utrygge er oftere skeptisk til kamera enn de som sier at de føler seg trygge. Kameraovervåking er altså et tiltak som har større oppslutning blant de trygge enn blant de utrygge. Likevel er det verdt å merke seg at 62 prosent av de som sier de ikke føler seg trygge, opplever økt trygghet der det er kamera. Men like viktig: Denne prosentandelen stiger til 79 prosent blant de som i utgangspunktet *er* trygge.

5.4 Holdning til kameraovervåking på angitte steder

Vi har spurt utvalget om de mener det er overveiende positivt eller negativt med kameraovervåking på ulike angitte steder. Et flertall mener det er overveiende positivt med kameraovervåking inne på bussen og toget, i drosjer, i bank- og postlokaler og i butikker. Flertallet mener det er negativt med kameraovervåking på barer og restauranter, ved vaskene på offentlige toaletter og på egen arbeidsplass eller lærested. Det er likevel så mange som 40 prosent som mener at det er overveiende positivt med kameraovervåking ved vaskene på offentlige toaletter og på barer og restauranter. Det er også så mange som 33 prosent som mener det er positivt med overvåking på egen arbeidsplass eller lærested. Dette er høye tall.

Tabell 5.3: Andelen som mener det er positivt eller negativt med kameraovervåking på angitte steder. Prosent

Steder for kameraovervåking	Holdning til kameraovervåking			N
	Negativt	Positivt	Sum	
Inne på bussen eller toget	20	81	101	951
I drosjer	22	78	100	966
I bank- og postlokaler	3	97	100	992
På barer og restauranter	60	40	100	949
Ved vaskene på offentlige toaletter	60	41	100	959
I butikker	15	85	100	956
På egen arbeidsplass eller lærested	67	33	100	934

TØI rapport 789/2005

Holdningen til kameraovervåking på enkelte av disse stedene varierer mellom ulike grupper av befolkningen. Aldersgruppa over 60 år er mer positive enn andre aldersgrupper til overvåking på barer og restauranter, ved vaskene på offentlige toaletter, i butikker og på egen arbeidsplass eller lærested. Kvinner er mer positive enn menn til kameraovervåking på offentlige toaletter og i butikker. Sjansen for å mene at det er positivt med kamera på barer og restauranter og i butikker øker jo lavere utdanning man har. De som ikke har høyere utdanning er også mer positive til kamera på barer og restauranter enn de som har høyere utdanning. De som tjener under 300 000 kroner er mer positive til kamera i butikker enn dem som

tjener mer. De som ikke er i arbeid er oftere positive til kamera på barer og restauranter og på egen arbeidsplass eller lærested.

30 prosent av de som ikke er i arbeid, er under 30 år. En god del av disse befinner seg antakelig på lærestedene. Men også en god del som verken er i arbeid eller under utdanning har svart på om de mener det er positivt eller negativt med kamera på egen arbeidsplass eller lærested.

Tabellene som viser holdning til kameraovervåking i de ulike gruppene, finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 10.

5.5 Sammenheng mellom holdning til økt kameraovervåking og kamera på angitte steder

Vi har i tabell 5.1 sett at 41 prosent sier at de er helt enige eller delvis enige i at de ikke liker at stadig flere steder blir kameraovervåket. Er det en sammenheng mellom en slik generell holdning og hva man mener om kameraovervåking på de angitte stedene? I tabell 5.4 summerer prosentene seg opp til 100 i kolonnene for hvert av de angitte stedene. Sammenligningen skal altså skje langs radene.

Tabell 5.4: Holdning til kameraovervåking på angitte steder etter om man liker at stadig flere steder blir kameraovervåket eller ikke. Prosent

Holdning til kameraovervåking	Liker ikke at stadig flere steder kameraovervåkes	
	Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig
Inne på toget eller bussen		
Negativt	12	30
Positivt	88	70
I drosjer		
Negativt	15	33
Positivt	85	67
I bank- og postlokaler		
Negativt	1	5
Positivt	99	95
På barer og restauranter		
Negativt	53	70
Positivt	47	30
Vaskene på toaletter		
Negativt	54	66
Positivt	46	34
I butikker		
Negativt	8	24
Positivt	92	76
Egen arbeidsplass / lærested		
Negativt	62	74
Positivt	38	26

TØI rapport 789/2005

Det er en sammenheng mellom å ikke like at stadig flere steder blir overvåket og å ha en negativ holdning til kameraovervåking på disse stedene. Det er størst utslag på holdningen til kamera inne på bussen eller toget og i drosjer, og minst utslag

for kamera i bank- og postlokaler³. Den positive holdningen til kameraovervåking i bank- og postlokaler er dermed sterk, også om man generelt sett er skeptisk til økt kameraovervåking. Holdningen til kameraovervåking inne på bussen eller toget og i drosjer henger sterkere sammen med hvilken generell holdning man har til kameraovervåking. Her er prosentdifferansen 18 prosentpoeng.

Det er verdt å merke at selv blant dem som sier de ikke liker at stadig flere steder blir overvåket, er det stort flertall for kameraovervåking på mange av de stedene respondentene ble bedt om å ta stilling til. Unntakene fra dette er overvåking på barer og restauranter, vaskene ved offentlige toaletter og på egen arbeidsplass eller lærested, men også her er det mellom 25 og 30 prosent av dem som ikke liker at stadig flere steder blir kameraovervåket, som mener det er overveiende positivt. I sum gir disse tallene et inntrykk av en sterk tilslutning til kameraovervåking.

³ Også denne forskjellen på 4 prosentpoeng er signifikant på 99 prosents nivå, tosidig test.

6 Bruk av Internett

6.1 Innledning og hovedkonklusjoner

69 prosent bruker Internett daglig, 15 prosent hver måned og 4 prosent sjeldnere enn hver måned. Det er 23 prosent av utvalget som aldri bruker Internett. De er ikke stilt spørsmål om bruk av Internett og er følgelig tatt ut av utvalget i denne delen av analysen.

De som er brukere av Internett er spurt om å ta stilling til ulike påstander om å legge igjen opplysninger om seg selv på Internett. 67 prosent sier at de generelt er forsiktig med dette. 53 prosent sier at det er trygt å gi opplysninger til en offentlig etat over Internett. Det er faktisk flere blant dem som sier de er forsiktige med å legge igjen informasjon om seg selv på Internett, som mener det er trygt å gi opplysninger til en offentlige etat, enn blant dem som ikke sier at de er forsiktige. Det er en positiv sammenheng mellom å ha tillit til det offentliges behandling av personopplysninger og å ikke være særlig bekymret for det offentliges behandling av personopplysninger på den ene siden og det å mene at man trygt kan gi personopplysninger over nettet til det offentlige på den andre. I sum tyder resultatene på at det er tilliten til dem man skal gi opplysninger til og ikke tillit det å bruke Internett, som er utslagsgivende for holdningen til å gi opplysninger over Internett.

57 prosent sier at de bare noen få ganger velger å avbryte en pålogging på Internett når de blir bedt om opplysninger de ikke ønsker å gi fra seg. Det er kun 17 prosent som sier at de alltid gjør det. Det er altså mange som gir sitt samtykke til behandling av personopplysninger selv om de egentlig ikke ønsker det. Dette gir grunn til å spørre hvor god beskyttelse av personvernet samtykkekravet egentlig representerer.

Nesten 80 prosent sier at de er svært eller noe bekymret for at opplysninger om dem kan overføres til andre hvis de handler på Internett. 64 prosent sier de er svært eller noe bekymret for at personopplysninger kan samles opp over tid. Den yngste aldersgruppa er minst bekymret for disse to aspektene (henholdsvis 70 prosent og 56 prosent i aldersgruppa 15-29 år).

58 prosent mener det er svært eller noe problematisk at arbeidsgiver eller lærested skal kunne ha innsyn i *innholdet* i e-post, men kun 28 prosent mener det er problematisk at arbeidsgiver eller lærested har innsyn i *hvem* man kommuniserer med. 27 prosent mener det er svært eller noe problematisk om arbeidsgiver eller lærested ser hvilke nettstedet man besøker, mens 40 prosent mener det er problematisk om de som driver nettstedet kan se at man har vært der.

6.2 Å gi personopplysninger over Internett

Nesten 70 prosent sier at de generelt er forsiktig med å legge igjen personopplysninger om seg selv på Internett. Likevel er det over 70 prosent som sier seg helt eller delvis enige i at man kan gi fra seg personopplysninger over nettet hvis man kjenner det firmaet eller den organisasjonen som driver nettstedet. Over 80 prosent mener det er trygt å gi personopplysninger til en offentlig etat. Det er også over 40 prosent som sier seg enig i at ved å gi fra seg opplysninger om handlevaner og interesser, får man bedre service og tilbud. Vi har ikke spurt om respondentene faktisk har gjort dette. Fra tidligere spørsmål vet vi at 14 prosent av hele utvalget og 27 prosent av de unge har gitt opplysninger om seg selv i bytte mot et godt tilbud eller gratis vareprøve, se tabell 4.5.

Tabell 6.1: Grad av enighet i utsagn om å legge igjen opplysninger på Internett. De som bruker Internett. Prosent

	Grad av enighet				Sum	N
	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig		
Er forsiktig med å legge igjen personopplysninger	6	8	20	67	101	760
Er trygt å gi en offentlig etat opplysninger over Internett	6	7	33	53	99	735
Kan gi opplysninger på nettet hvis kjenner den som driver nettstedet	15	13	35	37	100	745
Får bedre service hvis gir opplysninger om handlevaner og interesser	34	25	26	16	101	718

TØI rapport 789/2005

Vi har undersøkt hvilken sammenheng det er mellom å si at man generelt er forsiktig å med å legge igjen personopplysninger på Internett og om man sier seg enig eller uenig i de øvrige fire utsagnene. Det er kun for utsagnet om at det er trygt å gi opplysninger til en offentlig etat at det er en slik sammenheng. Men sammenhengen er ikke den man kunne forvente. Faktisk er det flere av dem som sier de er forsiktige med å gi opplysninger over nettet, som er enige i at det er trygt å gi en offentlig etat opplysninger over Internett, enn blant dem som sier de ikke er forsiktige.

Tabell 6.2: Trygt å gi offentlige etater opplysninger over nettet etter om man generelt er forsiktig med å gi opplysninger over Internett. De som bruker Internett. Prosent

	Er trygt å gi en offentlig etat opplysninger over nettet		Sum	N
	Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig		
Alle	14	86	100	735
Er generelt forsiktig med å gi opplysninger over nettet				
Helt / delvis uenig	22	78	100	103
Delvis / helt enig	12	88	100	629

TØI rapport 789/2005

Det er vanskelig å forklare denne sammenhengen. En mulig forklaring kan være at om man stoler på de offentlige etatene, stoler man også på at det er trygt å gi opplysninger til dem over nettet, selv om man i utgangspunktet er generelt skeptisk til å gi personopplysninger over Internett. Og omvendt: Det å ikke være forsiktig med å gi opplysninger over nettet, betyr ikke nødvendigvis at man mener man trygt kan gi opplysninger til offentlige etater. Slike forklaringer tilsier at det er holdningen til mottakeren av opplysningene, det vil si den som driver nettstedet, som har betydning for om man mener det er trygt å gi fra seg opplysninger eller ikke.

Resultatene i tabellen over kunne tyde på at de som har lav tillit til det offentliges behandling av personopplysninger har en mer positiv holdning til det å gi opplysninger over nettet enn de som har en høy tillit til det offentlige. Vi har undersøkt dette ved å se hva de som sier de generelt er forsiktige med å legge igjen opplysninger på nettet svarer på spørsmålene om tillit til behandling av personopplysninger i skatteetaten og trygdeetaten og spørsmålene om man er bekymret for om personopplysninger kan misbrukes i forbindelse med å søke det offentlige om ytelser eller stønader og i forbindelse med at man må etterkomme pålegg fra det offentlige. Det er ingen sammenheng mellom tillit til offentlige etater og bekymring for misbruk av opplysninger i offentlige etater på den ene siden og respondentenes generelle holdning til det å legge igjen opplysninger på nettet på den andre.

Det er derimot en sammenheng mellom alle disse fire indikasjonene på om man stoler på det offentlige og det å mene at det er trygt å gi personopplysninger over Internett til en *offentlig etat*. Dette styrker antakelsen om at hvis man stoler på det offentliges behandling av personopplysninger, har man en større tilbøyelighet til å mene at det er trygt å gi fra seg personopplysninger til offentlige etater også over Internett.

Sannsynligheten for å si seg enig i at man generelt er forsiktig med å legge igjen personopplysninger på Internett øker med økende utdanning. De to yngste aldersgruppene er mer tilbøyelig til å være enige i at det er trygt å gi personopplysninger til det offentlige over Internett enn de to eldste aldersgruppene. Aldersgruppa over 60 år er mest skeptisk. Disse tabellene finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 11.

6.3 Å gi opplysninger man ikke ønsker å gi fra seg

Vi har spurt respondentene om de noen gang har valgt å avbryte påloggingen på Internett fordi de ble bedt om opplysninger som de ikke ønsket å gi fra seg. 27 prosent svarer at det ikke har vært aktuelt. Dette samler antakelig de som ikke har vært i en slik situasjon at de måtte gi opplysninger for å kunne logge seg på ulike sider eller tjenester, og de respondentene som blir bedt om opplysninger, og som ikke har noe imot å gi dem fra seg. Blant de øvrige er det et klart flertall som svarer at de sjelden avbryter en slik pålogging, selv om de blir bedt om opplysninger de egentlig ikke ønsker å gi fra seg. I tabell 6.3 har vi tatt ut de som svarer at problemstillingen ikke er aktuell for dem.

Tabell 6.3: Hvor ofte man avbryter pålogging til Internett når det blir bedt om opplysninger man ikke ønsker å gi, blant dem dette er aktuelt for. Prosent

Avbrutt pålogging når det ble bedt om opplysninger man ikke ville gi				
Alle gangene	De fleste gangene	Noen få ganger	Sum	N
17	25	57	99	551

TØI rapport 789/2005

Hele 57 prosent sier altså at de bare noen få ganger har valgt å avbryte pålogging når de blir bedt om opplysninger som de ikke ønsker å gi fra seg. Kun 17 prosent avbryter alltid registreringen i slike situasjoner. Vi kan ikke vite hvor mange ganger den enkelte har vært i slike situasjoner. Tallene viser likevel at svært mange velger å fullføre registreringen, selv om de blir bedt om opplysninger de ikke ønsker å gi. Dette antyder at valgsituasjonen er vanskelig for den enkelte: Enten nektes tilgang til den tjenesten man søker på Internett eller gi fra deg opplysninger om deg selv. Mange velger da å gi opplysningene. De gir altså sitt samtykke til at personopplysninger skal behandles mot å få tilgang til tjenester, selv om de egentlig ikke ønsker det. Dette kan igjen gi grunn til å spørre hvor god beskyttelse av personopplysninger det såkalte samtykkekravet i personopplysningsloven gir.

Det er ingen sammenheng mellom det å avbryte registreringen og hvorvidt respondentene mener at de generelt er forsiktige med å legge igjen opplysninger på Internett. Dette kan tyde på at også mange av dem som alltid eller som oftest gir de personopplysningene de blir bedt om, *selv* opplever seg som forsiktige med personopplysninger på Internett.

Det er ingen sammenheng mellom bakgrunnsvariablene (alder, kjønn, utdanning, arbeid og inntekt) og hva respondentene svarer på dette spørsmålet.

6.4 Å handle over Internett

Vi har spurt utvalget om i hvilken grad de er bekymret for ulike personvernaspekter hvis de skulle handle over Internett. Vi har også spurt om de er bekymret for om det er sikkert å betale og for ivaretagingen av andre forbrukerrettigheter. Resultatet viser at flere respondenter er bekymret for personvernaspektene enn for forbrukerrettighetene. Hele 79 prosent svarer at de enten er svært eller noe bekymret for at opplysninger kan overføres til andre hvis de handler på Internett.

Tabell 6.4: Graden av bekymring for personvern og forbrukerrettigheter hvis man handler på Internett. De som bruker Internett. Prosent

	Graden av bekymring når man handler på Internett				Sum	N
	Svært bekymret	Noe bekymret	Lite bekymret	Svært lite bekymret		
Om det er sikkert å betale	23	37	25	15	100	723
Om forbrukerrettighetene blir ivaretatt	17	40	29	15	101	719
For at opplysninger samles opp over tid	24	40	23	13	100	724
For at opplysninger kan overføres til andre	39	40	14	7	100	741

TØI rapport 789/2005

Kvinner er mer bekymret for betalingssikkerheten enn menn, og skepsisen øker med økende alder. Også bekymring for at opplysninger kan overføres til andre øker med økende alder. De over 45 år er mer bekymret for at opplysninger samles opp over tid enn de som er under 44 år. Den yngste aldersgruppa er minst bekymret for dette. De som tjener mellom 150 000 og 299 000 kroner er langt mer bekymret for forbrukerrettighetene enn inntektsgruppene over og under. Disse tabellene finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, se avsnitt V 12.

6.5 Andres innsyn i elektronisk post og Internettbruk

Vi har spurt respondentene hvor problematisk de vil oppleve det om andre fikk innsyn i hvem de kommuniserer med ved hjelp av e-post og hvilke steder de har besøkt på Internett når de bruker datautstyr på arbeidsplassen eller lærestedet. Vi har stilt det samme spørsmålet når det gjelder innholdet i e-posten.

Tabell 6.5: Hvor problematisk det er at andre har innsyn i e-post og Internettbruk. De som bruker Internett. Prosent

Type innsyn	Holdning til andres innsyn i e-post og Internettbruk				Sum	N
	Svært problematisk	Noe problematisk	Lite problematisk	Svært lite problematisk		
De som står bak nettstedet ser at man har vært der	15	25	35	25	100	735
Arbeidsgiver/lærested ser hvilke nettsider man har besøkt	8	19	36	38	101	701
Arbeidsgiver/lærested ser hvem man sender/mottar e-post fra	16	22	31	31	100	697
Arbeidsgiver/lærested ser innholdet i e-posten	38	20	21	21	100	701

TØI rapport 789/2005

58 prosent svarer at det enten er svært eller noe problematisk at arbeidsgiver eller lærestedet kan se innholdet i e-posten. På de øvrige spørsmålene svarer godt over

halvparten at innsyn enten er lite eller svært lite problematisk. Hele 73 prosent svarer slik på spørsmålet om det er problematisk at arbeidsgiver eller lærestedet får innsyn i hvilke internettsider man har besøkt.

Det er de med grunnskoleutdanning som oftest mener det er problematisk at de som driver nettstedet kan se at man har vært der og at arbeidsgiver kan se hvilke sider man har besøkt. De yngste er mer negative til arbeidsgivers og lærestedenes innsyn i hvem man kommuniserer med per e-post og i innholdet i e-posten. De som ikke er i arbeid mener oftere at det er problematisk at arbeidsgiver eller lærested kan se hvem man sender til eller mottar e-post fra, enn de som arbeider i offentlig eller privat sektor. De som tjener minst mener oftere enn andre at det er problematisk at arbeidsgiver har innsyn i hvem man kommuniserer med og i innholdet i e-posten. Disse tabellene finner du i tabellvedlegget bakerst i rapporten, avsnitt V 13.

7 Kjennskap til sikkerhetstiltak og elektronisk signatur

7.1 Innledning og hovedkonklusjoner

Flertallet vet ikke hva det betyr når nettstedet har en "hengelås" eller det står "https" i adressefeltet. Kun 15 prosent vet godt hva elektronisk signatur innebærer. 36 prosent gjenbraker aldri PIN-kode eller passord mens 21 prosent gjør det i stor grad.

7.2 Kjennskap til hengelåsen

66 prosent av utvalget kjenner ikke til hva det betyr når nettstedet har en "hengelås" nederst i høyre hjørne eller det står "https" i adressefeltet. Det er flere kvinner enn menn som ikke kjenner til dette.

Tabell 7.1: Kjennskap til hva "hengelåsen" på nettsidene betyr blant dem som bruker Internett, ulike grupper. Prosent

	Kjenner til hva "hengelåsen" og "https" på nettsidene betyr			Sum	N
	Ja	Usikker	Nei		
Alle	31	4	66	100	765
Kjønn					
Mann	42	4	53	100	396
Kvinne	19	2	79	100	369

TØI rapport 789/2005

7.3 Kjennskap til elektronisk signatur

15 prosent sier at de godt vet hva elektronisk signatur innebærer. 60 prosent sier de har hørt om det, men ikke mer enn det. 26 prosent kjenner ikke til elektronisk signatur. Kjennskap til elektronisk signatur varierer med kjønn, alder, utdanning og arbeid. Det er flere menn enn kvinner som vet godt hva det innebærer. Aldersgruppa 30-44 år kjenner bedre til elektronisk signatur enn de øvrige aldersgruppene, og kjennskapen er lavest blant dem over 60 år. 38 prosent av dem svarer at de ikke kjenner til det og litt over halvparten at de har hørt om det, men ikke mer. De med høyere utdanning over 4 år kjenner bedre til elektronisk signatur enn andre utdanningsgrupper. Det samme gjelder ansatte i privat sektor.

7.2: Kjennskap til elektronisk signatur blant brukere av Internett, ulike grupper. Prosent

	Kjennskap til elektronisk signatur			Sum	N
	Kjenner det ikke	Hørt om, men ikke mer	Vet godt hva innebærer		
Alle	26	60	15	100	749
Kjønn					
Mann	19	63	19	101	391
Kvinne	34	56	10	100	359
Alder					
15 – 29 år	25	60	15	100	195
30 – 44 år	22	60	18	100	255
45 – 59 år	24	63	12	99	193
60 +	38	52	10	100	109
Utdanning					
Grunnskole	31	55	14	100	64
Videregående skole	33	57	10	100	262
Høyskole / universitet 1-4 år	22	65	13	101	257
Høyskole / universitet over 4 år	15	63	27	100	155
Arbeid					
Ikke i arbeid	35	53	12	100	150
I offentlig sektor	25	62	14	101	257
I privat sektor	22	62	16	100	316

TØI rapport 789/2005

7.4 Gjenbruk av PIN-koder

I undersøkelsen ble det også spurt om hvor vanlig det er å bruke samme PIN-kode til ulike tjenester eller formål.

Tabell 7.3: Hvor ofte brukes samme PIN-kode eller passord til ulike tjenester og formål, total og etter alder. Prosent

	Gjenbruk av PIN-kode eller passord til ulike formål				Sum	N
	I stor grad	I noen grad	Svært sjeldent	Aldri		
Alle	21	28	15	36	100	983
Alder						
15 – 29 år	30	30	13	26	99	231
30 – 44 år	21	29	17	33	100	284
45 – 59 år	19	26	16	39	100	252
60 +	13	27	12	48	100	211

TØI rapport 789/2005

36 prosent svarer at de aldri bruker samme PIN-kode eller passord til ulike formål, 21 prosent sier at de i stor grad gjør det. Tilbøyeligheten til aldri å bruke samme passord eller PIN-kode øker med økende alder. Tilsvarende øker sjansen for å i stor grad å bruke samme PIN-kode eller passord med avtakende alder. Det er altså de yngste som i størst grad bruker samme passord og PIN-kode. I aldersgruppa 15-29 år er det 30 prosent som gjør det.

8 Konklusjoner

Høy tillit og stor tiltro til at personvernet ivaretas

Befolkningen har stort tillit til hvordan ulike virksomheter og offentlige organer behandler personopplysninger. Tallene viser også at folk gjennomgående er lite bekymret for at personopplysninger kan misbrukes i ulike situasjoner eller når de foretar ulike handlinger. Teleselskaper og bompengeselskaper skiller seg ut som de to virksomhetstypene befolkningen har lavest tillit til. I tillegg har kredittopplysningsselskapene lavere tillit enn de øvrige virksomhetstypene og offentlige organene. Bekymring for at personopplysninger kan bli misbrukt er størst ved bruk av Internett, deretter kommer bruk av mobiltelefon og bruk av betalings- og kredittkort.

Det er også en stor tillit i befolkningen til at personverninteressene blir ivaretatt av lover, regler og Datatilsynet og at offentlige organer og private virksomheter etterlever personvernlovgivningen. Nesten 60 prosent sier seg helt eller delvis enige i at personvernet er så godt ivaretatt i Norge at man trygt kan gi fra seg personopplysninger. 76 prosent sier seg helt eller delvis enige i at offentlige og private virksomheter generelt sett følger personvernlovgivningen.

I sum avdekker dette en meget stor tiltro blant folk til at deres personverninteresser blir ivaretatt. Folk har også en høy grad av tillit til dem som behandler personopplysninger og en lav bekymring for at personopplysninger misbrukes. I tillegg sier 75 prosent seg enten helt eller delvis uenige i at lover og regler som beskytter personvernet er for strenge.

Det er en overraskende stor andel av utvalget som sier at de kjenner til ulike rettigheter som de har og plikter som de som behandler personopplysninger, har. Vi kan ikke utelukke at dette er et resultat av såkalt ”ja-siing”, det vil si tendensen til at folk heller svarer at de kjenner til et fenomen enn at de svarer at de ikke gjør det. Disse tallene må derfor tolkes med forsiktighet. Man kan likevel sammenligne kjennskapen til de ulike rettighetene og pliktene. Det ser da ut til at retten til å nekte at personopplysninger brukes til direkte markedsføring er best kjent, mens de behandlingsansvarliges plikt til å informere om hvem som samler inn opplysninger og hva de skal brukes til, er minst kjent.

Er vi gode voktere av eget personvern?

16 prosent sier at de har benyttet seg av en av de sentrale rettighetene etter personopplysningsloven, nemlig retten til innsyn i egne opplysninger. Vi har også sett nærmere på hvilken begrunnelse som gis for *ikke* å be om innsyn. Nesten 70 prosent av dem som ikke har benyttet seg av innsynsretten, sier enten at de ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem eller at de ikke bryr seg om hvilke opplysninger som finnes. Også blant dem som ikke sier seg enige i at personvernet er så godt ivaretatt at man trygt kan gi fra seg personopplysninger, er

det en stor andel som sier at de ikke bryr seg eller ikke har reflektert over at det finnes opplysninger om dem (til sammen 63 prosent) som begrunnelse for ikke å be om innsyn.

Sett i sammenheng med den store tilliten folk synes å ha til hvordan personverninteressene ivaretas av lover, regler og Datatilsynet og til at virksomhetene følger lovgivningen, kan dette tyde på en befolkning som ikke opplever at de *selv* skal ivareta sitt personvern. Svaret på spørsmål om de velger å avbryte pålogging på Internett hvis de blir bedt om opplysninger de ikke ønsker å gi fra seg, understøtter en slik antakelse. 57 prosent svarer at de bare noen få ganger har valgt å avbryte påloggingen, selv om de blir bedt om opplysninger som de ikke ønsker å gi fra seg. Kun 17 prosent sier at de alltid gjør det. Dette kan indikere at en god del gir sitt samtykke til at personopplysninger skal behandles, selv om de egentlig ikke ønsker det. Dermed kan det være grunn til å spørre hvor god beskyttelse av personvernet samtykkekravet i personopplysningsloven egentlig representerer.

33 prosent av utvalget vet at det finnes et uavhengig organ med ansvar for personvern, og at dette er Datatilsynet. 44 prosent av utvalget har ikke hørt at det eksisterer en slik etat. Likevel sier nesten 80 prosent seg enig i at Datatilsynet passer på at ingen misbruker opplysninger om dem. Denne tilsynelatende inkonsistensen kan forklares med at folk forbinder beskyttelse av personvern med Datatilsynet når de hører navnet, men at de ikke vet at det er en uavhengig etat eller husker navnet uten at det er nevnt på forhånd.

Hvilke opplysninger vil vi beskytte?

Befolkningen har en noe annen oppfatning av hvilke personopplysninger det er viktig å beskytte mot innsamling og videre bruk enn det personopplysningsloven definerer som sensitive opplysninger, og som dermed er gitt et særskilt vern. Personnummeret er den opplysningen flest mener det er viktig å beskytte. Dette er i loven ikke definert som en sensitiv opplysning. På den andre siden mener 42 prosent at det er *helt uviktig* å beskytte opplysninger om fagforeningsmedlemskap og 39 prosent mener det samme om religiøs oppfatning, opplysninger som er definert som sensitive. Det er faktisk flere som mener at det er viktig å beskytte mobiltelefonnummeret enn som mener det er viktig å beskytte opplysninger om politisk og religiøs oppfatning, medlemskap i fagforeninger og kjøpevaner.

Etter personnummer er det helseopplysninger flest mener det er veldig viktig å beskytte mot innsamling og videre bruk (69 prosent). 58 prosent er helt eller delvis uenige i at sykehuset, fastlegen eller andre som behandler dem, skal kunne utveksle helseopplysninger uten samtykke fra pasienten. Blant dem som mener det er veldig viktig å beskytte helseopplysninger, er det 40 prosent som er helt eller delvis enige i en fri utveksling av helseopplysninger.

Flertallet er *helt* enige i at politiet skal kunne overvåke Internett, også om overvåkingen omfatter dem selv. Til sammen er det hele 80 prosent som er helt eller delvis enige i en slik overvåking.

Blant internettbrukere er det 58 prosent som sier at det er svært eller noe problematisk at arbeidsgivere eller lærestedet skal få innsyn i *innholdet* i e-posten de sender eller mottar når de bruker datautstyr på arbeidsplassen eller lærestedet.

Hele 73 prosent mener det *ikke* er problematisk at arbeidsgiver eller lærestedet skal få innsyn i hvilke nettsteder de besøker. Det er flere som mener det er problematisk at de som eier nettstedet skal finne ut at de har vært der enn at arbeidsgiver eller lærested skal gjøre det.

Stor oppslutning om kameraovervåking – særlig blant dem som føler seg trygge

79 prosent sier seg helt eller delvis enige i at de føler seg tryggere der det er kameraovervåking. Samtidig sier nesten 80 prosent seg helt eller delvis enige i at de stort sett føler seg trygge der de ferdes til daglig, og over halvparten sier seg helt eller delvis enige i at kameraovervåking kun bidrar til å flytte vold og hærverk til andre steder.

En stor andel av utvalget føler seg altså trygge, men enda tryggere der det er kamera. Faktisk er det flere av dem som sier at de føler seg trygge, som også sier at de er tryggere der det er kamera. De som altså sier seg *uenig* i at de er trygge der de ferdes til daglig, har en lavere tilbøyelighet til å si at kamera bedrer tryggheten.

Likevel er det generelt en sterk oppslutning om kameraovervåking. 59 prosent sier seg helt eller delvis *uenige* i at de ikke liker at stadig flere steder blir kameraovervåket. 97 prosent mener det er overveiende positivt med kamera i bank- og postlokaler, 85 prosent at det er positivt med kamera i butikker og 81 prosent inne på bussen eller toget. Til og med kamera på barer og restauranter og ved vaskene på offentlige toaletter har tilslutning fra 40 prosent av befolkningen. Selv blant dem som sier at de ikke liker at stadig flere steder blir kameraovervåket, er det et stort flertall for kameraovervåking inne på bussen eller toget, i drosjer, i bank- og postlokaler og i butikker.

Mener vi er forsiktige på Internett, men tror likevel det er trygt

Hele 67 prosent sier seg helt enige i at de generelt er forsiktige med å legge igjen personopplysninger på Internett. Til sammen er det 87 prosent som sier seg helt eller delvis enige i et slikt utsagn. Likevel mener over 70 prosent at det er trygt å gi opplysninger på nettet hvis man kjenner den virksomheten eller organisasjonen som driver nettstedet. 86 prosent mener det er trygt å gi opplysninger over nettet til en offentlig etat. Disse tallene kan tyde på at det er tiltroen til den som driver nettstedet og ikke til Internett som sådan, som er utslagsgivende for om man gir personopplysninger eller ikke. Dette underbygges med at de som sier de stoler på de ulike offentlige organenes behandling av personopplysninger og at de ikke er bekymret for misbruk av personopplysninger når de for eksempel søker det offentlige om ulike ytelser eller tillatelser, oftere enn andre sier at det er trygt å gi opplysninger til det offentlige over Internett.

Også blant dem som sier at de bare noen få ganger avbryter pålogging på Internett når de blir bedt om personopplysninger som de ikke ønsker å gi fra seg, er det en like stor andel som mener at de er forsiktige med å legge igjen opplysninger på Internett. Dette kan tyde på at selv de som alltid eller som oftest gir opplysninger på Internett hvis de blir bedt om det, *selv* opplever seg som forsiktige. Dette kan

igjen ses i sammenheng med at mange når de blir spurt om innsynsretten, svarer at de ikke bryr seg om hvilke opplysninger som finnes om dem. I sum kan dette tyde på at det er en relativt lav bevissthet rundt det å gi fra seg personopplysninger eller samtykke i at personopplysninger blir samlet inn. Så lenge samtykke er en sentral del av personopplysningsloven og personverntenkningen både i Norge og internasjonalt, kan denne situasjonen være en utfordring for personvernet.

Respondentene er spurt om de, hvis de skulle kjøpe noe over Internett, ville være bekymret for betalingssikkerhet, forbrukerrettigheter, at opplysninger blir samlet opp over tid eller at opplysninger kan gis videre til andre. På dette spørsmålet er det flere som nevner at opplysninger kan bli samlet over tid og at de kan gis videre til andre, enn som nevner de mer tradisjonelle forbrukerrettighetene. Flere mener altså at personvernaspektene er noe det er verdt å bekymre seg for. Sett i sammenheng med den relativt lave bevisstheten rundt det å gi fra seg personopplysninger, kan dette tyde på at det ikke nødvendigvis er noen god sammenheng mellom eventuell bekymring for personvernet og faktiske handlinger. Og selv om vi mener det kan være verdt å bekymre seg for at opplysninger samles opp over tid eller kan gis videre til andre, gir vi dem fra oss. Denne undersøkelsen gir ikke et tilstrekkelig grunnlag for å gå i detaljer om sammenhengen mellom holdninger og handlinger, men gir grunn til å spørre om vi er mindre gode voktere av vårt eget personvern enn hva vi også selv mener det kan være grunn til.

Setter vår lit til Storebror ... og alle småbrødre med?

Tabellvedlegg

V 1 Tillit til behandling av personopplysninger

Tabell V.1.1: Grad av tillit til behandling av personopplysninger i helsevesenet, ulike grupper. Prosent

		Tillit til behandling av personopplysninger i helsevesenet			
		Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle		85	15	100	993
Alder					
	15 – 29 år	90	10	100	228
	30 – 44 år	88	12	100	286
	45 – 59 år	81	19	100	252
	60 +	81	19	100	221
Arbeid					
	Ikke i arbeid	82	18	100	267
	I offentlig sektor	89	11	100	317
	I privat sektor	83	17	100	374

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.2: Grad av tillit til behandling av personopplysninger i forsikringsselskap, ulike grupper. Prosent

		Tillit til behandling av personopplysninger i forsikringsselskap			
		Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle		68	32	100	978
Kjønn					
	Mann	64	36	100	484
	Kvinne	72	28	100	494
Alder					
	15 – 29 år	78	22	100	222
	30 – 44 år	64	36	100	283
	45 – 59 år	66	34	100	253
	60 +	66	34	100	214
Utdanning					
	Grunnskole	78	22	100	110
	Videregående skole	69	31	100	356
	Høyskole / universitet 1-4 år	68	32	100	310
	Høyskole / universitet over 4 år	58	42	100	175

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.3: Grad av tillit til behandling av personopplysninger i kredittopplysningsselskap, ulike grupper. Prosent

Tillit til behandling av personopplysninger i kredittopplysningsselskap				
	Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle	62	38	100	894
Kjønn				
Mann	58	42	100	454
Kvinne	65	35	100	441
Alder				
15 – 29 år	77	23	100	215
30 – 44 år	60	40	100	272
45 – 59 år	53	47	100	227
60 +	57	43	100	174

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.4: Grad av tillit til behandling av personopplysninger i banker, ulike grupper. Prosent

Tillit til behandling av personopplysninger i banker				
	Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle	87	13	100	994
Arbeid				
Ikke i arbeid	87	13	100	266
I offentlig sektor	90	10	100	316
I privat sektor	83	17	100	376

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.5: Grad av tillit til behandling av personopplysninger i teleselskaper, ulike grupper. Prosent

Tillit til behandling av personopplysninger i teleselskaper					
		Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle		45	55	100	985
Kjønn					
	Mann	41	59	100	483
	Kvinne	49	51	100	501
Alder					984
	15 – 29 år	51	49	100	232
	30 – 44 år	35	65	100	280
	45 – 59 år	43	57	100	253
	60 +	52	48	100	215
Utdanning					
	Grunnskole	56	44	100	112
	Videregående skole	50	50	100	358
	Høyskole / universitet 1-4 år	39	61	100	314
	Høyskole / universitet over 4 år	35	65	100	176
Inntekt					
	Under 150 000	49	51	100	73
	150 000 – 299 000	50	60	100	133
	300 – 399 000	41	59	100	152
	400 000 +	36	64	100	265
Arbeid					
	Ikke i arbeid	56	44	100	260
	I offentlig sektor	44	56	100	315
	I privat sektor	38	62	100	373

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.6: Grad av tillit til behandling av personopplysninger hos arbeidsgivere, ulike grupper. Prosent

Tillit til behandling av personopplysninger hos arbeidsgivere					
		Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle		84	16	100	939
Kjønn					
	Mann	81	19	100	470
	Kvinne	88	12	100	469

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.7: Grad av tillit til behandling av personopplysninger i skatteetaten, ulike grupper. Prosent

Tillit til behandling av personopplysninger i skatteetaten					
		Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle		86	14	100	985
Kjønn					
	Mann	83	17	100	486
	Kvinne	88	12	100	499
Utdanning					
	Grunnskole	76	23	100	110
	Videregående skole	85	15	100	360
	Høyskole / universitet 1-4 år	87	13	100	312
	Høyskole / universitet over 4 år	91	9	100	177
Arbeid					
	Ikke i arbeid	83	17	100	260
	I offentlig sektor	90	10	100	319
	I privat sektor	85	15	100	374

TØI rapport 789/2005

Tabell V.1.8: Grad av tillit til behandling av personopplysninger hos ideelle organisasjoner, ulike grupper. Prosent

Tillit til behandling av opplysninger hos ideelle organisasjoner					
		Stor tillit / noe tillit	Liten tillit/ ingen tillit	Sum	N
Alle		54	46	100	902
Kjønn					
	Mann	56	44	100	449
	Kvinne	64	36	100	453
Alder					
	15 – 29 år	76	24	100	208
	30 – 44 år	53	47	100	264
	45 – 59 år	59	41	100	235
	60 +	53	47	100	190
Arbeid					
	Ikke i arbeid	63	37	100	228
	I offentlig sektor	66	34	100	296
	I privat sektor	53	47	100	345

TØI rapport 789/2005

V 2 Bekymring for misbruk av personopplysninger

Tabell V.2.1: Andel svært eller lite bekymret for misbruk av personopplysninger og noe eller svært bekymret for misbruk i forbindelse med bruk av Internett, ulike grupper. Prosent

Bekymring for misbruk ifb med Internett					
		Svært lite/lite bekymret	Noe/svært bekymret	Sum	N
Alle		61	39	100	893
Kjønn					
	Mann	55	45	100	454
	Kvinne	68	33	101	440
Alder					
	15 – 29 år	45	55	100	231
	30 – 44 år	65	35	100	270
	45 – 59 år	69	31	100	232
	60 +	67	33	100	156
Utdanning					
	Grunnskole	53	47	100	97
	Videregående skole	53	47	100	321
	Høyskole / universitet 1-4 år	70	30	100	286
	Høyskole / universitet over 4 år	68	32	100	170
Arbeid					
	Ikke i arbeid	56	44	100	203
	I offentlig sektor	67	33	100	299
	I privat sektor	61	40	101	357

TØI rapport 789/2005

Tabell V.2.2: Andel svært lite eller lite bekymret for misbruk av personopplysninger og noe eller svært bekymret for misbruk i forbindelse med bruk av mobiltelefon, ulike grupper. Prosent

Bekymring for misbruk ifb med bruk av mobiltelefon					
		Svært lite/lite bekymret	Noe/svært bekymret	Sum	N
Alle		60	41	101	940
Alder					
	15 – 29 år	70	30	100	299
	30 – 44 år	57	43	100	279
	45 – 59 år	55	45	100	242
	60 +	57	43	100	197
Utdanning					
	Grunnskole	71	29	100	106
	Videregående skole	61	40	101	344
	Høyskole / universitet 1-4 år	58	43	101	299
	Høyskole / universitet over 4 år	55	45	100	168

TØI rapport 789/2005

Tabell V.2.3: Andel svært lite eller lite bekymret for misbruk av personopplysninger og noe eller svært bekymret for misbruk i forbindelse med bruk av betalings- eller kredittkort, ulike grupper. Prosent

		Bekymring for misbruk ifb med bruk av betalings- eller kredittkort			
		Svært lite/lite bekymret	Noe/svært bekymret	Sum	N
Alle		64	37	101	950
Alder					
	15 – 29 år	28	72	100	228
	30 – 44 år	36	64	100	277
	45 – 59 år	42	58	100	243
	60 +	40	60	100	197

TØI rapport 789/2005

V 3 Kjennskap til sporing av mobiltelefon

Tabell V.3.1: Kjennskap til at mobiltelefon kan spores, ulike grupper. Prosent

		Kjenner til sporing av mobiltelefon			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		94	6	100	1002
Kjønn					
	Mann	97	3	100	493
	Kvinne	91	9	100	509
Alder					
	15 – 29 år	92	8	100	232
	30 – 44 år	97	4	101	287
	45 – 59 år	96	4	100	255
	60 +	90	10	100	223
Utdanning					
	Grunnskole	87	13	100	114
	Videregående skole	96	4	100	366
	Høyskole / universitet 1-4 år	95	5	100	317
	Høyskole / universitet over 4 år	94	6	100	177
Inntekt					
	Under 150 000	92	8	100	73
	150 000 – 299 000	91	9	100	133
	300 – 399 000	95	5	100	154
	400 000 +	97	3	100	272
Arbeid					
	Ikke i arbeid	90	10	100	266
	I offentlig sektor	92	8	100	321
	I privat sektor	98	2	100	378

TØI rapport 789/2005

V 4 Kjennskap til de ulike rettene og pliktene etter personopplysningsloven

Tabell V.4.1: Kjenner innsynsretten, ulike grupper. Prosent

		Kjenner til innsynsretten			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		64	36	100	996
Kjønn					
	Mann	68	32	100	486
	Kvinne	61	39	100	510
Alder					
	15 – 29 år	52	48	100	323
	30 – 44 år	67	33	100	283
	45 – 59 år	72	28	100	254
	60 +	65	35	100	224
Utdanning					
	Grunnskole	51	49	100	116
	Videregående skole	62	38	100	360
	Høyskole / universitet 1-4 år	68	32	100	316
	Høyskole / universitet over 4 år	74	26	100	177
Inntekt					
	Under 150 000	47	53	100	73
	150 000 – 299 000	66	34	100	135
	300 – 399 000	69	31	100	149
	400 000 +	72	23	100	270
Arbeid					
	Ikke i arbeid	56	44	100	267
	I offentlig sektor	67	33	100	319
	I privat sektor	69	31	100	375

TØI rapport 789/2005

Tabell V.4.2: Kjenner til behandlingsansvarliges informasjonsplikt, ulike grupper. Prosent

		Kjenner informasjonsplikten			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		59	41	100	989
Kjønn					
	Mann	66	34	100	486
	Kvinne	52	48	100	502
Alder					
	15 – 29 år	62	38	100	226
	30 – 44 år	62	38	100	287
	45 – 59 år	61	39	100	253
	60 +	50	50	100	219
Utdanning					
	Grunnskole	47	53	100	111
	Videregående skole	56	44	100	360
	Høyskole / universitet 1-4 år	64	36	100	313
	Høyskole / universitet over 4 år	65	35	100	178
Inntekt					
	Under 150 000	46	54	100	74
	150 000 – 299 000	60	40	100	131
	300 – 399 000	61	39	100	152
	400 000 +	66	34	100	270
Arbeid					
	Ikke i arbeid	49	51	100	264
	I offentlig sektor	63	37	100	317
	I privat sektor	62	38	100	376

TØI rapport 789/2005

Tabell V.4.3: Kjenner til retten til å nekte at opplysninger blir brukt til direkte markedsføring, ulike grupper. Prosent

		Kjenner retten til å nekte opplysninger brukt til direkte markedsføring			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		75	25	100	982
Kjønn					
	Mann	79	21	100	487
	Kvinne	71	29	100	495
Alder					
	15 – 29 år	70	30	100	226
	30 – 44 år	79	21	100	286
	45 – 59 år	79	21	100	247
	60 +	71	29	100	217
Arbeid					
	Ikke i arbeid	67	33	100	264
	I offentlig sektor	77	23	100	312
	I privat sektor	79	21	100	372

TØI rapport 789/2005

Tabell V.4.4: Kjenner til kravet om samtykke for bruk av opplysninger, ulike grupper. Prosent

		Kjenner til samtykkekravet			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		74	26	100	977
Inntekt					
	Under 150 000	63	37	100	72
	150 000 – 299 000	66	34	100	133
	300 – 399 000	77	23	100	151
	400 000 +	78	22	100	265

TØI rapport 789/2005

V 5 Kjennskap til Datatilsynet

Tabell V.5.1: Hørt at det finnes en uavhengig personvernmyndighet, ulike grupper. Prosent

		Hørt om uavhengig myndighet			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		56	44	100	989
Kjønn					
	Mann	64	36	100	487
	Kvinne	48	52	100	501
Alder					
	15 – 29 år	37	63	100	227
	30 – 44 år	66	34	100	285
	45 – 59 år	64	36	100	250
	60 +	54	46	100	222
Utdanning					
	Grunnskole	33	67	100	114
	Videregående skole	51	49	100	361
	Høyskole / universitet 1-4 år	62	38	100	311
	Høyskole / universitet over 4 år	74	26	100	176
Inntekt					
	Under 150 000	49	51	100	71
	150 000 – 299 000	50	40	100	135
	300 – 399 000	60	40	100	151
	400 000 +	74	26	100	270
Arbeid					
	Ikke i arbeid	43	57	100	267
	I offentlig sektor	58	42	100	311
	I privat sektor	64	36	100	377

TØI rapport 789/2005

Tabell V.5.2: Vet at den uavhengige myndigheten er Datatilsynet, ulike grupper. Prosent

		Vet at den uavhengige myndigheten er Datatilsynet			
		Ja	Nei	Sum	N
Alle		33	67	100	1005
Kjønn					
	Mann	42	58	100	493
	Kvinne	25	75	100	512
Alder					
	15 – 29 år	18	82	100	232
	30 – 44 år	56	44	100	287
	45 – 59 år	41	59	100	256
	60 +	28	72	100	225
Utdanning					
	Grunnskole	12	88	100	116
	Videregående skole	29	71	100	365
	Høyskole / universitet 1-4 år	36	64	100	317
	Høyskole / universitet over 4 år	56	44	100	178
Inntekt					
	Under 150 000	23	77	100	74
	150 000 – 299 000	24	76	100	135
	300 – 399 000	33	67	100	154
	400 000 +	50	50	100	272
Arbeid					
	Ikke i arbeid	21	79	100	269
	I offentlig sektor	35	65	100	321
	I privat sektor	41	59	100	379

TØI rapport 789/2005

V 6 Holdning til beskytting av ulike typer personopplysninger

Tabell V.6.1: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om helse, ulike grupper. Prosent

		Å beskytte opplysninger om helse			
		Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle		85	15	100	990
Alder					
	15 – 29 år	78	22	100	323
	30 – 44 år	89	11	100	286
	45 – 59 år	90	10	100	249
	60 +	81	19	100	217
Arbeid					
	Ikke i arbeid	80	20	100	263
	I offentlig sektor	86	14	100	316
	I privat sektor	88	12	100	375

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.2: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om privat økonomi, ulike grupper. Prosent

		Å beskytte opplysninger om privat økonomi			
		Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle		79	21	100	989
	Kjønn				
	Mann	76	24	100	486
	Kvinne	82	18	100	504

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.3: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om mobiltelefonnummer, ulike grupper. Prosent

		Å beskytte mobiltelefonnummeret			
		Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle		50	50	100	964
	Kjønn				
	Mann	42	58	100	482
	Kvinne	58	42	100	481
	Arbeid				
	Ikke i arbeid	58	42	100	249
	I offentlig sektor	50	50	100	310
	I privat sektor	43	57	100	369

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.4: Hvor viktig det er at lovverket beskytter personnummer, ulike grupper. Prosent

		Å beskytte personnummeret			
		Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle		89	11	100	993
	Kjønn				
	Mann	87	13	100	
	Kvinne	92	8	100	

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.5: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om politisk oppfatning, ulike grupper. Prosent

Å beskytte opplysninger om politisk oppfatning				
	Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle	43	57	100	979
Utdanning				
Grunnskole	45	55	100	113
Videregående skole	36	64	100	356
Høyskole / universitet 1-4 år	46	53	101	310
Høyskole / universitet over 4 år	50	50	100	175
Inntekt				
Under 150 000	36	64	100	73
150 000 – 299 000	33	67	100	133
300 – 399 000	46	54	100	150
400 000 +	45	55	100	268

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.6: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om religiøs oppfatning, ulike grupper. Prosent

Å beskytte opplysninger om religiøs oppfatning				
	Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle	31	69	100	990
Alder				
15 – 29 år	23	77	100	230
30 – 44 år	36	64	100	283
45 – 59 år	29	71	100	254
60 +	33	67	100	218
Inntekt				
Under 150 000	22	78	100	73
150 000 – 299 000	25	75	100	134
300 – 399 000	28	72	100	152
400 000 +	35	65	100	269

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.7: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om kjøpevaner, ulike grupper. Prosent

		Å beskytte opplysninger om kjøpevaner			
		Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle		40	60	100	982
Alder					
	15 – 29 år	32	68	100	228
	30 – 44 år	49	51	100	286
	45 – 59 år	42	58	100	247
	60 +	36	64	100	216
Utdanning					
	Grunnskole	37	63	100	113
	Videregående skole	36	64	100	358
	Høyskole / universitet 1-4 år	43	57	100	310
	Høyskole / universitet over 4 år	50	50	100	175

TØI rapport 789/2005

Tabell V.6.8: Hvor viktig det er at lovverket beskytter opplysninger om hvor man har vært og beveger seg, ulike grupper. Prosent

		Å beskytte opplysninger om hvor man har vært og beveger seg			
		Veldig viktig / noe viktig	Lite viktig / helt uviktig	Sum	N
Alle		50	50	100	983
Alder					
	15 – 29 år	61	39	100	230
	30 – 44 år	57	43	100	284
	45 – 59 år	45	55	100	251
	60 +	34	66	100	214

TØI rapport 789/2005

V 7 Holdning til beskyttelse av personvernet

Tabell V.7.1: Grad av enighet i at personvernet er så godt ivaretatt i Norge at man trygt kan gi fra seg personopplysninger, ulike grupper. Prosent

		Man kan trygt kan gi personopplysninger			
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		43	54	100	982
Alder					
	15 – 29 år	29	71	100	231
	30 – 44 år	43	57	100	283
	45 – 59 år	50	50	100	252
	60 +	49	51	100	212

TØI rapport 789/2005

Tabell V.7.2: Grad av enighet i at dagens lover som beskytter personvernet er for strenge, ulike grupper. Prosent

		Lover og regler for personvernet er for strenge			
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		76	24	100	965
Kjønn					
	Mann	72	28	100	478
	Kvinne	79	21	100	486
Inntekt					
	Under 150 000	82	18	100	72
	150 000 – 299 000	73	27	100	129
	300 – 399 000	70	30	100	146
	400 000 +	81	19	100	262
Arbeid					
	Ikke i arbeid	74	26	100	254
	I offentlig sektor	72	28	100	309
	I privat sektor	80	20	100	367

TØI rapport 789/2005

Tabell V.7.3: Grad av enighet i at Datatilsynet passer på at ingen misbruker opplysninger, ulike grupper. Prosent

		Datatilsynet passer på at ingen misbruker opplysninger			
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		22	78	100	971
Inntekt					
	Under 150 000	10	90	100	72
	150 000 – 299 000	22	78	100	130
	300 – 399 000	23	77	100	151
	400 000 +	17	83	100	269

TØI rapport 789/2005

Tabell V.7.4: Grad av enighet i at Datatilsynet i større grad bør ta hensyn til andre interesser enn personvernet, ulike grupper. Prosent

		Datatilsynet bør også ta hensyn til andre interesser			
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		28	72	100	925
Kjønn					
	Mann	31	69	100	464
	Kvinne	24	76	100	462
Utdanning					
	Grunnskole	19	81	100	109
	Videregående skole	24	76	100	335
	Høyskole / universitet 1-4 år	32	68	100	296
	Høyskole / universitet over 4 år	35	65	100	167

TØI rapport 789/2005

V 8 Beskytte personopplysninger opp mot andre hensyn

Tabell V.8.1: Helt eller delvis uenig og helt eller delvis enig i utveksling av personopplysninger innen helsevesenet uten samtykke, ulike grupper. Prosent

Utteksling av helseopplysninger uten samtykke					
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		58	42	100	982
Kjønn					
	Mann	52	48	100	484
	Kvinne	64	36	100	498

TØI rapport 789/2005

Tabell V.8.2: Helt eller delvis uenig og helt eller delvis enig i politiets overvåking av Internett for å finne ut om noen kan mistenkes, også om overvåkingen omfatter en selv, ulike grupper. Prosent

Politiets overvåking av Internett					
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		20	80	100	981
Kjønn					
	Mann	24	76	100	482
	Kvinne	17	83	100	500
Inntekt					
	Under 150 000	27	73	100	73
	150 000 – 299 000	15	85	100	130
	300 – 399 000	18	82	100	152
	400 000 +	26	74	100	268
Arbeid					
	Ikke i arbeid	18	82	100	259
	I offentlig sektor	17	83	100	313
	I privat sektor	24	76	100	374

TØI rapport 789/2005

Tabell V.8.3: Grad av enighet i at automatisk trafikkontroll krenker personvernet, ulike grupper. Prosent

Automatisk trafikkontroll krenker personvernet					
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		72	28	100	976
Kjønn					
	Mann	69	32	101	480
	Kvinne	76	25	101	497

TØI rapport 789/2005

V 9 Holdning til kameraovervåking

Tabell V.9.1: Enig eller uenig i at man føler seg tryggere der det er kamera, ulike grupper. Prosent

		Føler meg tryggere der det er kameraovervåking			
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		22	78	100	952
Kjønn	Mann	26	74	100	471
	Kvinne	17	83	100	481
Alder	15 – 29 år	30	70	100	227
	30 – 44 år	26	74	100	276
	45 – 59 år	18	82	100	235
	60 +	10	90	100	209
Arbeid	Ikke i arbeid	21	79	100	252
	I offentlig sektor	17	83	100	303
	I privat sektor	25	75	100	363

TØI rapport 789/2005

Tabell V.9.2: Enig eller uenig i at lovlydige ikke har noen grunn til å bekymre seg for kameraovervåking. Prosent

		Lovlydige har ingen grunn til bekymring for kameraovervåking			
		Helt / delvis uenig	Delvis / helt enig	Sum	N
Alle		13	86	99	993
Kjønn	Mann	17	83	100	489
	Kvinne	10	90	100	505
Alder	15 – 29 år	18	82	100	229
	30 – 44 år	14	86	100	286
	45 – 59 år	12	88	100	251
	60 +	9	91	100	223

TØI rapport 789/2005

V 10 Holdning til kameraovervåking på angitte steder

Tabell V.10.1: Holdning til kameraovervåking i barer og restauranter, ulike grupper. Prosent

		Kameraovervåking på barer og restauranter			
		Negativt	Positivt	Sum	N
Alle		60	40	100	949
Alder					
	15 – 29 år	64	36	100	223
	30 – 44 år	67	33	100	271
	45 – 59 år	61	39	100	243
	60 +	47	53	100	208
Utdanning					
	Grunnskole	46	54	100	107
	Videregående skole	57	43	100	347
	Høgskole / universitet 1-4 år	65	35	100	297
	Høgskole / universitet over 4 år	68	32	100	
Arbeid					
	Ikke i arbeid	51	49	100	250
	I offentlig sektor	64	36	100	303
	I privat sektor	64	36	100	364

TØI rapport 789/2005

Tabell V.10.2: Holdning til kameraovervåking ved vaskene på offentlige toaletter, ulike grupper. Prosent

		Kameraovervåking ved vaskene på offentlige toaletter			
		Negativt	Positivt	Sum	N
Alle				100	
Kjønn					
	Mann	63	37	100	476
	Kvinne	55	45	100	479
Alder					
	15 – 29 år	71	29	100	227
	30 – 44 år	65	35	100	277
	45 – 59 år	52	48	100	238
	60 +	48	52	100	210

TØI rapport 789/2005

Tabell V.10.3: Holdning til kameraovervåking i butikker, ulike grupper. Prosent

		Kameraovervåking i butikker			
		Negativt	Positivt	Sum	N
Alle		15	85	100	979
Kjønn					
	Mann	17	83	100	482
	Kvinne	12	88	100	497
Alder					
	15 – 29 år	12	88	100	228
	30 – 44 år	18	82	100	281
	45 – 59 år	17	83	100	243
	60 +	10	90	100	223
Utdanning					
	Grunnskole	10	90	100	115
	Videregående skole	10	90	100	359
	Høyskole / universitet 1-4 år	18	82	100	305
	Høyskole / universitet over 4 år	30	77	100	175
Inntekt					
	Under 150 000	11	89	100	72
	150 000 – 299 000	10	90	100	133
	300 – 399 000	14	86	100	150
	400 000 +	20	80	100	260
Arbeid					
	Ikke i arbeid	9	91	100	260
	I offentlig sektor	15	85	100	314
	I privat sektor	19	81	100	370

TØI rapport 789/2005

Tabell V.10.4: Holdning til kameraovervåking på egen arbeidsplass eller lærested, ulike grupper. Prosent

		Kameraovervåking på egen arbeidsplass eller lærested			
		Negativt	Positivt	Sum	N
Alle		67	33	100	934
Alder					
	15 – 29 år	69	31	100	225
	30 – 44 år	70	30	100	277
	45 – 59 år	68	32	100	246
	60 +	57	43	100	181
Utdanning					
	Grunnskole	64	36	100	37
	Videregående skole	60	40	100	136
	Høyskole / universitet 1-4 år	70	30	100	89
	Høyskole / universitet over 4 år	78	22	100	37
Arbeid					
	Ikke i arbeid	60	40	100	226
	I offentlig sektor	73	27	100	311
	I privat sektor	66	34	100	367

TØI rapport 789/2005

V 11 Å gi personopplysninger over Internett

Tabell V.11.1: Holdninger til å legge igjen informasjon på Internett blant dem som bruker Internett, ulike grupper. Prosent

		Forsiktig med å legge igjen personopplysninger på nettet			
		Uenig	Enig	Sum	N
Alle		14	86	100	760
Utdanning					
	Grunnskole	25	75	100	68
	Videregående skole	14	86	100	269
	Høyskole / universitet 1-4 år	13	87	100	253
	Høyskole / universitet over 4 år	11	89	100	157

TØI rapport 789/2005

Tabell V.11.2: Holdninger til å gi informasjon til det offentlige over Internet blant dem som bruker Internett, ulike grupper. Prosent

		Trygt å gi personopplysninger til det offentlige på nettet			
		Uenig	Enig	Sum	N
Alle		14	86	100	735
Alder					
	15 – 29 år	11	89	100	194
	30 – 44 år	10	90	100	249
	45 – 59 år	17	83	100	192
	60 +	21	79	100	99

TØI rapport 789/2005

V 12 handle over Internett

Tabell V.12.1: Kjøp over Internett – bekymring for om det er sikkert å betale over Internett, ulike grupper. Prosent

		Bekymring for betalingssikkerhet på Internett			
		Svært / noe bekymret	Lite/ svært lite bekymret	Sum	N
Alle		60	40	100	723
Kjønn					
	Mann	53	47	100	377
	Kvinne	67	33	100	345
Alder					
	15 – 29 år	52	48	100	196
	30 – 44 år	57	43	100	244
	45 – 59 år	66	34	100	187
	60 +	73	27	100	97

TØI rapport 789/2005

Tabell V.12.2: Kjøp over Internett – bekymring for om forbrukerrettighetene blir ivaretatt, ulike grupper. Prosent

Grav av bekymring for om forbrukerrettighetene blir ivaretatt					
		Svært / noe bekymret	Lite/ svært lite bekymret	Sum	N
Alle				100	
Inntekt	Under 150 000	55	45	100	49
	150 000 – 299 000	71	29	100	92
	300 – 399 000	55	45	100	120
	400 000 +	52	48	100	218

TØI rapport 789/2005

Tabell V.12.3: Kjøp over Internett – bekymring for at opplysninger samles opp over tid, ulike grupper. Prosent

Bekymring for at personopplysninger samles opp over tid					
		Svært / noe bekymret	Lite/ svært lite bekymret	Sum	N
Alle		64	36	100	724
Alder	15 – 29 år	56	44	100	197
	30 – 44 år	64	36	100	244
	45 – 59 år	71	29	100	187
	60 +	69	31	100	96

TØI rapport 789/2005

Tabell V.12.4: Kjøp over Internett – bekymring for om personopplysninger kan bli overført til andre, ulike grupper. Prosent

Bekymring for om personopplysninger overføres til andre					
		Svært / noe bekymret	Lite/ svært lite bekymret	Sum	N
Alle		79	21	100	741
Alder	15 – 29 år	70	30	100	197
	30 – 44 år	81	19	100	253
	45 – 59 år	85	15	100	193
	60 +	83	17	100	97

TØI rapport 789/2005

V 13 Andres innsyn i elektronisk post og Internettbruk

Tabell V.13.1: Andelen som opplever det som svært eller noe problematisk og lite eller svært lite problematisk at de som driver nettstedet kan se hvem som har vært der, ulike grupper. Prosent

		Hvor problematisk det er at de som driver nettstedet ser hvem som har vært der			
		Svært/ noe problematisk	Lite / svært lite problematisk	Sum	N
Alle		40	60	100	735
Utdanning					
	Grunnskole	49	51	100	67
	Videregående skole	32	68	100	259
	Høyskole / universitet 1-4 år	43	57	100	244
	Høyskole / universitet over 4 år	47	63	100	154

TØI rapport 789/2005

Tabell V.13.2: Andelen som opplever det som svært eller noe problematisk og lite eller svært lite problematisk at arbeidsgiver eller lærestedet kan se hvilke sider man har besøkt på Internett, ulike grupper. Prosent

		Hvor problematisk det er at arbeidsgiver / lærested ser hvilke sider man har besøkt			
		Svært/ noe problematisk	Lite / svært lite problematisk	Sum	N
Alle		27	73	100	701
Utdanning					
	Grunnskole	43	57	100	63
	Videregående skole	22	78	100	249
	Høyskole / universitet 1-4 år	26	74	100	230
	Høyskole / universitet over 4 år	31	69	100	147

TØI rapport 789/2005

Tabell V.13.3: Andelen som opplever det som svært eller noe problematisk og lite eller svært lite problematisk at arbeidsgiver eller lærestedet kan se hvem man sender til eller mottar e-post fra, ulike grupper. Prosent

		Hvor problematisk det er at arbeidsgiver / lærested ser hvem man sender til og mottar e-post fra			
		Svært/ noe problematisk	Lite / svært lite problematisk	Sum	N
Alle		38	62	100	697
Alder					
	15 – 29 år	52	48	100	198
	30 – 44 år	38	62	100	241
	45 – 59 år	26	74	100	179
	60 +	29	71	100	80
Inntekt					
	Under 150 000	52	48	100	44
	150 000 – 299 000	46	54	100	82
	300 – 399 000	30	70	100	119
	400 000 +	29	71	100	218
Arbeid					
	Ikke i arbeid	53	47	100	128
	I offentlig sektor	32	68	100	244
	I privat sektor	36	64	100	303

TØI rapport 789/2005

Tabell V.13.4: Andelen som opplever det som svært eller noe problematisk og lite eller svært lite problematisk at arbeidsgiver eller lærestedet kan lese innholdet i e-posten, ulike grupper.

		Hvor problematisk det er at arbeidsgiver / lærested kan lese e-posten			
		Svært/ noe problematis k	Lite / svært lite problematisk	Sum	N
Alle		58	42	100	701
Alder					
	15 – 29 år	67	31	100	198
	30 – 44 år	62	38	100	242
	45 – 59 år	50	50	100	177
	60 +	42	58	100	84
Inntekt					
	Under 150 000	67	33	100	45
	150 000 – 299 000	65	35	100	81
	300 – 399 000	60	40	100	121
	400 000 +	49	51	100	218

TØI rapport 789/2005

Transportøkonomisk institutt

Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning

- utfører forskning til nytte for samfunn og næringsliv
- har rundt 70 forskere med høy, flerfaglig samferdselskompetanse
- samarbeider med en rekke samfunnsinstitusjoner, forsknings- og undervisningssteder i Norge og i utlandet
- gjennomfører forsknings- og utredningsoppdrag av høy kvalitet innen områder som trafiksikkerhet, kollektivtransport, miljø, reisevaner, reiseliv, planlegging, beslutningsprosesser, transportøkonomi og næringslivets transporter
- driver aktiv forskningsformidling gjennom TØI-rapporter, internett, tidsskriftet Samferdsel og andre nasjonale og internasjonale tidsskrifter

Transportøkonomisk institutt

Stiftelsen Norsk senter
for samferdselsforskning
P.b. 6110 Etterstad
0602 Oslo

Telefon 22 57 38 00

www.toi.no